

**ELŐFIZETÉS**

**HELYBEN:**

Egy évre ..... 24 korona,  
Egy hóra ..... 2 korona,

**VIDÉKEN:**

Egy évre ..... 28 korona,  
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

**HIRDETÉSEK:**

4-hasabos polt sor egyszer 20 fl.  
minden következőnél 15 fillér.

# ARADI KÖZLÖNY

**POLITIKAI NAPILAP.**

**SZERKESZTŐSÉG:**

Aradi és csanádi egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 357.

**KIADÓHIVATAL:**

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.  
József főherceg-ut 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:  
**STAUBER JÓZSEF**

Kedd, január 13.

**Mai számunk főbb közleményei:**

- Szaporítják a szinügyi bizottság tagjait.
- Obstrukció a sajtó-vaslat ellen.
- Mágnás Elizát meggyilkolták.
- Sikkasztó szerb pékmester.
- Az aradi új postapalota.
- Román szilveszter.
- Esküdtek sorsolása.
- Tarkaságok.

## Uj szinügyerek.

Arad, január 12.

— Az aradi szinügyi bizottság jó szinügyi bizottság: keveset hallani róla.

Ezt a megállapítást akkor kaptuk, amikor a szegedi szinügyi bizottság dolgai telejárták a budapesti lapokat. Cs ha az ember nem lett volna az ellenkezőjéről meggyőződve, szinte irigyelhette volna Szegedet. Hogy ott nincs nagyobb baj a színház gyöngeszubretjénél, meg egyéb hiba a közéletben nem akad, minthogy az egyik szinügyi bizottsági tagnak barátja van a művésznők között!

Ugy igaz, ahogy a mi szinügyeinkről mondták. A szinügyi bizottság akkor jó, ha se maga tul nem becsüli a hivatását, se őt nem becsülik tul. Valaha — ugy emlékszünk — izgatott tülekedés, ádáz választási küzdelem tört ki egy-egy szinügyi bizottsági helyért. Ugyanakkor a numerus clausus is féltve őrizték. Ma már ennek is vége, aminek bizonyosá-

gaul a tanács a szinügyi bizottsági helyek szaporítása iránt tesz előterjesztést, és az uj helyekre kijelölt városatyák előreláthatóan egyhangu választással fognak bejönni. Bizonyos, hogy a közigazgatásnak a tíz fillérrel olcsóbb hus, a négy fillérrel olcsóbb autobus-viteldij, sőt a külvárosi utcák kövezése fontosabb érdeke a színházi repertoár szabatos megállapításánál és a színházi ensemble (hogy ezeket az öreg, kipróbált szinügyi bizottsági kifejezéseket megtartsuk) kifogástalan legyen. Amig kevesebb volt a bajunk, talán jobban ráértünk léhaskodni a ferdeségek fölött, amelyek a szinügyerek működésén kiütöttek; ma bizony más idők vannak.

De a szinügyi bizottság se vette ugy a maga hivatását, hogy a kiváltságos páholyból zord fenséggel nézze és ítélje a helybeli művészet kifogástalan voltát. Minden kiválasztott szinügyérnek fölötte áll hatalomban a közönség, és elviheti az ördög az olyan szinidirektort, a melyik a szinügyerek kedvében járva, a közönség izlése és hangulata ellen cselekedne. De, ismétjük, ilyesmire nálunk szükség se volt: a szinügyi bizottsági tagok inkább arra törekedtek, hogy a közönség nézeteit, panaszait tolmácsolták, ha a szinigazgató azt magától meg nem szivlelte.

Időszerű lenne talán meghatározni, hogy mi a szinügyi bizottság. Va-

lami, a mi egyszerre fölösleges lenne, ha a színház a vidéken a maga lábán járnai tudó üzleti vállalkozás lehetne. Ha a színház-igazgató maga építhetne, vagy bérelne színházat, annak üzemköltségét maga látná el, mint például a főváros magán-színházai: akkor az erkölcsrendi szempontokon tul semmi beavatkozása nem lehetne hatóságnak és hatósági beavatkozásnak a színházhoz. Ha jó műsort ad, jól fog menni az üzlete és ha a publikum a rossz műsort is pártolja, ez a publikumának dolga. Ha azonban a város elsőben magával a színház-épülettel és berendezésével, de egyébeszközökkel támogatja a színház vállalkozóját, akkor joga is, kötelessége is ellenőriztetni, hogy a szinigazgató érdemes erre a támogatásra és joga van követelnie, hogy a szinigazgató néha az üzleti szempontjainak rovására is igyekezzék a publikumnak jót, jobbat és abszolút jót adni.

Ennek megállapítására való a szinügyi-bizottság, — és ebből a hivatásból önként következik, hogy a szinügyerek működése nem avatkozhatik apró-cseprő dolgokba, részletekbe, hanem csak általánosságban járó ítéltre jogosít és kötelez. És ezt a hivatást nem megtisztelő kitüntetésképp osztja a törvényhatóság, hanem azoknak szánja, a kikben érdeklődést és hozzáértést lát a színház iránt. Hogy a szinügyi-bizottságot ki kellett támogatni, bizonyára annak jele, hogy a

## A kasznár.

Irta: Nagy Lajos.

Szép szál vörös ember volt és nagyszerűen tudott káromkodni. Mindig nyomában volt a cselédnek, mindent látott, minden kis hibát észrevett, a hajszolásban kiméletet nem ismert. Egyszóval igen jó kasznár volt.

Most a félig-sötét lóistálló ajtaján lépett be. Amint belépett, rögtön éktelen haragosra izzott az arca, a szemei az indulattól csaknem kidülledtek, — mert henyélésen kapta a lovászgyereket. A lovászgyerek ugyanis — gyakori szokása szerint — kényelmes törökülésben az istálló egyik falát támogatta a hátával, a tekintetét pedig uri gondtalansággal belevetette az istálló sötétségébe. Így lomhalkodott, lopta a drága napot. Most aztán a kasznár meglepte.

A kasznárban forrt a harag, de egy percig tartóztette magát. Nem, mint hogyba a teendőit az igazság szempontjából mérlegelte volna, hanem azért, mert még indulatának közepette is azon gondolkodott, hogy ezt a hallatlanul pimasz és vakmerő síhedert hogyan támadhatná most meg a legislegmaróbb, legislegeszeveszettebb szitkokkal. Persze, hamarosan megtalálta a kellő indítást és a tízpernyi szüntelen káromkodásban mindvégig leleményes maradt a lovászgyerek anyja istenének a lehető legdiszesebb jelzőkkel való dus körítésében. A

lovászgyerek csak állt, szepegve hallgatta a szitkokat, leginkább attól tartott, hogy a kasznár meg is pofozza.

A pofonok azonban elmaradtak. A kasznár meglegedett az átkozódással, a haraggal és szóval való dühöngéssel. Amikor az istállóból kiment, még akkor is lármázott, hörgött, összefüggéstelen durvaságokat köpködött, rátámadt egy nyaláb-fát cipelő béresre is, mert egy galyat elhulajtott és ezt nem vette észre; s ha már így benne volt a svungban, a vízmelegítő konyhaleányt is megkenegette, pedig a konyhaleányok nem is tartoztak az ő hatalmi körébe.

Ezt a néhány kis dolgot kellő ügybuzgalommal elvégezvén a derék főcseléd, súlyos lépésekkel indult a kastély felé, mert tulajdonképen azért jött be az udvarba, mivel a nagyságos ur hívatta. A verandán még megállt, mert ugy félszemmél megint valami cselédfélét pillantott meg. Megállt, megfordult és meglátta az egyik uri kocsist, aki a parádés ruhájába öltözötten kényelmes léptekkel sétálgatott. A vörös kasznárnak megint csak nekitűzött az arca és hatalmas hangján újra ordítani kezdett:

— Hát maga meg van veszve? Nem megparancsoltam magának, hogy máma a hereszalításban segítsen! Maga meg parádében diszeleg! Az istenit magának és mind valamennyi gazemberével együtt! Menjen csak be az istál-

lóba, várjon ott meg! Majd ha kigyövk, ellátom a maga baját is, azt a...

Még egy ket cifra cirádát vágott ki a kasznár, miközben ugy állt ott a veranda szélén, kidüllesztett mellével és libegő nagy vörös baszujával, mint a zsarnoki erő, kegyetlenség, ostoros hajszolás és a vad, cselédfaló, szegénynyuzó indulat eleven szobra. Azután bement a kastély ajtaján.

Odabenn a folyosón eléje sietett az egyik inas, elvette és fölakasztotta rókagalléros rövid télikabátját és sapkáját. A kasznár kemény, energikus hangon, de már nem olyan dühvel és nem olyan „magasan” rendelkezett: — Jelentsen be a nagyságos urnál!

Az inas elsietett és eltűnt a szarvasagancsokkal telerakott falu folyosó végében. A kasznár elkezdett föl és alá sétálni, most már kissé szelidülve és még attól is óvakodva, nehogy a lépteivel tulhangosan topogjon. A bajuszát ideges mozdulatokkal simogatta, esavargatta a bajszát és már egész testét enyhén elöntötte a láz, a „lángolás”, amelyet mindannyiszor érzett, amikor a nagyságos ur elé kellett kerülni.

Jött az inas, a kasznár mehetett az ur elé. Végigsietett a folyosón, csaknem lábujjhegyen járva, az utolsó ajtón gyöngén kopogtatott, azután az ajtót lassu, szinte tétovázó mozdulattal nyitotta föl. A szobában egy karosszékben ült a nagyságos ur. Fáradt, angolbajuszos és sárgaszínű ábrázatáról tizenkétezer hold kö-

színművészet rajongói, Istennek hála, a törvényhatóságban is többen vannak. A régi, szertelenségektől mindig óvakodó, de talán tulságosan nyugodt bizottságba ezzel mindenestre friss ambíciók kerülnek, a melyek hatása talán a publikum nagyobb műélvezetében fog megnyilatkozni. A nagy pótdóért, ha sok egyebet nem, ezt jó szívvel adja a törvényhatóság.

## Obstrukció a sajtójavaslat ellen.

(Bakonyi Samu hét órát beszélt. — A képviselőház ülése.)

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, január 12.

A karácsonyi és újévi szünet után ma tartotta a képviselőház első ülését napirendjén a sajtójavaslatról. Az ülésről minden oldalról szép számban vonultak föl, bár az ülés semmi különösebb érdekességet sem ígért. Nagy reklámja volt a mai ülésnek az a néhány lovascsendőr, a ki tegnap késő este portyázott a főváros utcáin, ma azonban a Ház tájékán nem voltak láthatók. Itt egy esendőtanácsos intézkedett a megszabott rendőri kirendeltséggel.

(Együtt a munkapárt.)

A Házban már féltíz órákor ott volt Beöthy László elnök, csakhamar megjöttek az alelnökök is, és tíz órákor megérkezett Tisza István gróf miniszterelnök, a ki a munkaprogram dolgában hosszasan tanácskozott az elnökséggel.

Néhány perccel negyed tizenegy óra után harsány éljenzés hangzott föl a jobboldali folyosón. Az ünneplés Hédeváry Károly grófnak, a munkapárt elnökének szólt, aki megérkezve így mutatkozott be:

— Van szerencsém bemutatkozni új szerepemben, én vagyok a frondőr.

— Olvastuk, kegyelmes uram, — mondták a körülállók — ugyancsak kuruc ellenzéki lettél.

— Igen, magam is értesültem róla az ellenzéki lapokból, — válaszolt nevetve Hédeváry.

Közben a miniszterelnök is kijött az elnöki szobából és a vidám csoporthoz csatlakozott, a mely még sokáig mulatott a Hédeváry gróf frondörködéséről szóló híreken. Hédeváry Károly gróf különben már tegnap megérkezett Budapestre és este részt vett a Hungáriában a szokásos vacsorán, a melyen, mondják a munkapárti oldalon, a párt egysége fényesen dokumentálódott. Kijárt az éljenzés Lukács Lászlónak is, a ki csak később érkezett a Házba.

Az ülés eseményeiből az derült ki, hogy az ellenzéki taktika első felvonása a beszédes obstrukció. Bakonyi Samu ma végigbeszélte az ülést. Hogy holnap is így lesz: az az ellenzéki beszélőképességektől függ.

(Elnöki bejelentések.)

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegykor nyitja meg az ülést.

Az elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát, mely arról szól, hogy ő felsége a Ház újévi jókívánságait szinte szívből viszonzza. Ugyancsak a miniszterelnök egy átiratában arról is értesítette a Házat, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös az ötvenedik születésnapja alkalmából kifejezett jókívánságokért szinte legmelegebb köszönetét nyilvánította. Bejelenti a Háznak, hogy Benedek Sándor és Ilosvay Lajos mandátumáról lemondott; majd fölolvastatja a horvát országgyűlés által delegált képviselők új névsorát.

Almássy László előadó betérjeszti az igazságügyi és pénzügyi bizottság jelentését a budapesti bíróságok személyzetének szaporításáról szóló törvényjavaslatot.

(Beszédes obstrukció.)

Ezután áttér a Ház a napirendre, a sajtójavaslat tárgyalásának folytatására.

Bakonyi Samu nyilatkozatot vár az igazságügyminisztertől, hogy fölhasználta-e a karácsonyi szünetet arra, hogy a sajtójavaslat ellen fölhozott súlyos kifogásokat megfontolja? Ha csakugyan fontolóra vette a kifogásokat, hajlandó-e a javaslat megfelelő rendelkezéseit módosítani? Szóvá teszi, hogy se az országgyűlést megnyitó trónbeszéd, se a kormányprogramja nem is említette a sajtóreformot. A javaslat megokolása telve van liberális eszmék-

kel és a negyvennyolcas idők jelszavaival, rendelkező része azonban csupa reakció.

A szülő rögöta tapasztalja, hogy az ügyvéd-gyűlés és az újságíró-gyűlést rendszeren együtt jár. Ebből meríti azt a gondolatot is, hogy a mint az ügyvédségnek nagy előnyére van az autonómia, a mely ellen még az igazságügyminiszternek sincs kifogása, — úgy az újságírók is testületi szervezkedésben, az autonómiában találhatnának leghathatósabb védelmet. Ez az autonómia alkalmas volna arra is, hogy a sajtó visszaéléseit megszüntesse és az egész közvélemény szimpatiaját a sajtó részére visszaszerezze. Azt a megokolást, hogy a pornográfia miatt is szükség van a sajtó megrendszabályozására, nem fogadhatja el, mert a pornográfia ellen hathatósabb lehetne védekezni, ha az erre vonatkozó rendelkezéseket az általános büntető-törvénykönyv keretébe utalnák. A sajtóra nem a törvényhozás gyakorol nevelő hatást, hanem maga a közvélemény. Hogy az angol sajtó a legszabadabb és e mellett a legszemérmesebb, ez nem a törvényeknek, hanem a közvéleménynek, a társadalom finomodott izlésének, kulturájának a következménye.

(Bakonyi — este hétig.)

Bakonyi Samu délután négy órákor folytatja beszédét. Részletesen foglalkozik a sajtójavaslat büntetőjogi rendelkezéseivel. Az igazságügyminiszter a fokozatos felelősség elvét akarta megvalósítani, de ez sem jogi, sem politikai szempontból nem sikerült. Majd kifogásolja az igazságügyminiszter azon eljárását, hogy folyamatban levő bűnpörrel pártos szellemen nyilatkozott. Öt órákor szünetet kért.

Lázár István gróf alelnök megadja a szünetet.

Szünet után Bakonyi Samu tovább beszél. Foglalkozik a javaslatnak a kártérítésre vonatkozó részével, amit jogi szempontból helytelennek tart.

Negyed hét után Szász Károly alelnök veszi át az elnöki széket és kéri Bakonyit, fejezze már be beszédét, mert a tanácskozással szánt idő letelt.

Közbekiáltások: Addig beszél, amíg akar, az elnöknek nincs joga félbeszakítani.

nyörgött le. A kasznár köszönt. Borzasztóan alázatos hangon köszönt. Még pedig úgy köszönt, hogy azt mondta: „Kezít csókolom.” Barbárság az is, hogy urféle férfi azt mondja a nőnek, hogy „kezeit csókolom”; de az meg egyszerűen égbekiáltó gyalázatosság, hogy a gazdasági cseléd, ime, még a nőcseléd is, így köszön a gazdájának, ha az nagy ur és idősebb koru. A nagyságos ur sehogy sem köszönt vissza a kasznárnak, ősi szokás szerint, hanem ezzel a kérdéssel fordult hozzá: „no mi ujság?”

A kasznár beszélni kezdett a kegyes kérdés után és csodálatos! egészen más hangon, mint amikor kiint ordított. Mint hogyha egy egészen más ember lett volna. Rekedtes, gyerekes, nyöszörgő hangon beszélt, majdnem sirt. Ez egyrészt a nagy alázattól és az ur iránti köteles tisztelettől eredt, de másodrészt az aggodalom is nyöszörgött a kasznárt, amikor a gazdájával beszélt, mert azt oly vakmerő mohósággal lopkodta minden kezemozdulásával, hogy állandóan rettegnie kellett tulajdonsága kitudódásától.

A kasznár beszélt, csipogott, állva, szinte roskadt háttal és nem kidüllesztett, hanem beesett mellé, az ur meg kérdezte: „hát ennek mit irtál, itt mikor voltál, amazt mikor csinálod meg?” Mert az idős ur ugyancsak ősi szokás szerint togezte a kasznárját.

Mialatt a kasznár beszélt, azalatt a parádés kocsis az istállóban csevegett a lovász-

gyerekkel. Azt mondja a kasznárnak, hogy az a vörös kutya ugyan beszélhet most már neki, rá sem hederit, mert ő már azt teszi, amit akar. A lovászgyerek csodálkozva kérdezte ennek az okát. A kocsis megmagyarázta, hogy mától kezdve szabadnak érzi magát, mert végleg elhatározta, hogy kimegy Amerikába, a sógorához. Egy év óta hívogatta a sógora, de eddig az asszony ellenkezett. Most már mennek. Már irt is a sógorának, az meg válaszolt, „itt a levél ni!” No hát most ugathat a kasznár, csak ugasson. „Hat éven keresztül nyuzták az ember testét-lelkét, most már lesz egy kis szabadság”. Azután még azt mondta a kocsis, hogy ő nemcsak hogy nem hallgat már se kasznárnak, se urra, hanem ha megharagítják, hát így meg úgy. Kijelentéseit egy könnyed káromkodással fejezte be és hogy nyomatékot adjon azoknak, odalépett a legközelebbi lóhoz és a csizmájával belerugott. A ló fájdalmában fölnyerített.

A lovászgyerek csodálkozva bámulta a kocsiest, akinek úgy agyára szállt a rabszolgai nyomorúsághól való ideiglenes szabadulása, mint az alkohol. Egészen elbódította. A lovászgyerek úgy bámult rá, mint valami csodára, szinte elképzelhetetlen volt előtte, hogy valaki csak így lehajthassa kezeiről a bilincseket, amelyeket ő állandóan magán érzett az eszével, a szívével. És elnyomott, fejletlen értelmével szinte a maga teljes igazságában érezte meg a szabadságától megrészegült ko-

csis tragikus alakját, mert hiszen nyomorult, bitang életsorsot jelentett az ő bódult rézsége.

A kasznár elintézte kötelességét, az ur kegyesen elbocsátotta. Mihelyt a kastélyból kilépett, ismét kihuzta magát, föllélekzett és újra a durva, eselédző, nagyhangú hajcsár lett. Sietett egyenesen az istállóba. Még nem felejtette el, hogy a kocsiest le kell szidnia. Sőt ez a cseleket annál könnyebben eszében maradt, mert hiszen csaknem minden kihallgatás után eselédzsidással könnyített a lelkén, amelyet igen megviselt a nagy csuszó-mászó nyöszörgő alázat. Rátámadt a kocsiestra és korholni kezdte. A kocsis egyideig szótlannul hallgatta a lármát, de azután fölkapott egy vasgereblyét és rászólt a kasznárnak:

— Ha ki nem takarodik, úgy vágom...

A kasznár megdöbbsent. Először neki akart menni a kocsiestnak, de amikor látta, hogy az már sujtásra emeli a gereblyét, megszeppenülten kismorfordált az istállóból.

Odakint irtózatosan feszegette a tehetetlen düh és szégyen, de látta, hogy „azzal a megvadult állattal” ő már semmit sem tehet. Ellenben megkönnyebbülés céljából elhatározta, hogy a lovászgyereket, — ha majd az egyedül lesz — meg fogja pofozni, mert a pimasz csak tétlenül állt és hallgatta, nézte, mit cselekszik vele az az „elvetemedett ciukostárs.”

Bakonyi Samu rendületlenül beszél, de végre háromnegyed hétkor közeledik beszéde befejezéséhez. A sajtójavaslat visszaéléseitkezdi ekkor fejtegetni.

Szász Károly elnök: Ismét felszólítom a képviselő urat, hogy a tárgyalásra szánt idő eltelt és fejezze be beszédét.

Beck Lajos, Justh János és Ráth Endre közbeküldtek: Nincs joga az elnöknek félbeszakítani a szónokot.

Elnök mind a három közbeszólót rendreutasítja.

Bakonyi Samu: Tekintettel arra, hogy az elnök türelmellen, befejezem beszédemet.

Elnök: Bakonyi képviselő urat is rendreutasítom.

Ezután Ghillányi Imre földmívelésügyi miniszter terjesztett be a Temes-Béga csatorna szabályozásáról törvényjavaslatot. Az ülés hét órakor ért véget. Legközelebbi ülés holnap lesz. Napirenden a sajtótörvény folytatolagos tárgyalása szerepel.

## Az aradi új postapalota.

— Felbontották az árlejtés ajánlatait. —  
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 12.

Sok panasz hangzott el már az aradi főposta elhelyezése ellen. A Weitzer János-utcai emeletes épület az évek óta folyton emelkedő posta- és telefonforgalom lebonyolítására már nem is szűk, hanem valósággal alkalmatlan. A nagyvárosi postaigazgatóság már meg is tette intézkedéseit, hogy Arad új postapalotát kapjon. Mint az Aradi Közlöny már megírta, a posta forgalmát kettéosztják és a belvárosi új postapalotában a telefon, táviró pénzfelvétel, postatakarék üzemét intézik majd, míg a levélirányítás a pályaudvari postahivatal új épületében helyezkedik el teljesen.

A pályaudvar állomási épületének kiegészítő része lesz az az új postapalota, amelynek körülbelül háromszázezer koronás építési munkájára most járt le az árlejtés. A beérkezett ajánlatokat már felbontották és azokból kitűnt, hogy

Szántay Lajos	318.741:20
Fenyves Károly	311.857:66
Fábián József	299.084:49
Fodor és Reisinger	297.776:47
Steiner József	285.935:32

koronás ajánlatot tettek. Az aradi építészeken kívül Bene és Nagy (Budapest) 326.879:45, Ring Gyula (Hatvan) 326.080:30, Weisz és Friedmann (Budapest) 314.971:78, Kerekes és Müller (Szászrégen) 302.067:76, Herczeg Sándor (Budapest) 299.865:25, Koch Károly (Budapest) 297.776:47, és Ungár és Székely M. (Budapest) 279.957:60 koronát kérnek a palota építéséért. A beérkezett ajánlatokat előbb átszámítás alá veszik, azután döntenek a munka kiadása felett. Arad érdekében való lenne, ha a város vezetősége a közszállítási szabályok adta jogaival is élve aradi cég megbízását kívánná.

Az állomási postapalota teljesen az állomásépületek stílusában épül, miután annak kiegészítő része lesz. Ameddig a belső palotát a mai épület lerombolása után fölépítik, arra az időre minden aradi posta, táviró és telefon hivatal kiköltözik az állomási új épületbe, de a Weitzer-utcai postapalota fölépítése után végképpen kettéoszlik a forgalom.

## EGYESÜLETI ÉLET.

(\*) Zimmermann Károly dr. szabadliceumi előadása. Ma délután 5 órakor nyílik meg a Kölcsey-egyesület és tanárszövetség szervezte szabadliceum, melynek ünnepélyes megnyitását nagy érdeklődés előzte meg. Var-

jassy Árpád, a Kölcsey-egyesület elnöke tartja a megnyitó beszédet, utána Zimmermann Károly dr. kórkázi igazgató főorvos kezdi meg élettani előadásait. A 12 előadásra érvényes jegyek a kulturpalota portánál (főkapu) egy koronáért válthatók, féltől kezdve a kiselőadóterem pénztáránál (Salac park felől).

## Szaporítják

a színügyi bizottság tagjait.

— A tanács terve. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 2.

Ezennel pályázatot hirdetünk és a pályázók között kisorsoljuk Dióssy Nusinak és Patoky Vilmának staniollemezbe esomagolt első számú mosolyát. A rendkívül értékes pályadíjak ellenében ki kell találni a t. c. publikumnak, hogy Arad város érdemes atyái melyik tisztség után kapnak jobban: a királyi főlovászmesteri állás, vagy pedig az aradi színügyi bizottsági tagság után? Nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy a városatyaválasztások izgalmas és salakos harca alatt a jelölt így nyugtatta meg az ő idegei miatt aggódó feleségét:

— Hagyd, mamuka, hiszen ha megválasztanak városatyának, még színügyi bizottsági tag is lehet belőlem.

Ez a titkos gondolat doppingolja a jelölteket. S mit látunk? Amikor végre megválasztották őket színügyi bizottsági tagoknak, nem ambicionálják ezt a nagyszerű hivatást. Kérem alássan, még a színügyi bizottság páholyába se igen járnak és egy szigorú városatyának határozatilag kellett kimondatni, hogy a színügyi bizottsági tagok turnusokban kötelesek a hivatalos páholyban az előadásokat ellenőrizni. De nemcsak a páholyt kerülték el, hanem — s ez a legnagyobb bűn (!) — még a kulissza mögötti események iránt se érdeklődnek. A közönség azt mondhatja rá: nem csoda, hiszen néhány kivétellel a színügyi bizottság tagjai olyan élemedett korú urak, hogy a primadonnák parfümjé se von mosolyt az arcukra.

A színügyi bizottságnak ugyanis mostanig tagjai voltak:

Elnök: Urbán Iván báró főispán, tagok: Andrányi Károly báró nagykereskedő, Kabdebó János dr. orvos, Lukácsy Lajos ügyvéd, Lőcs Rezső tanácsnok, Mandl Vilmos dr. ügyvéd, Mülek Lajos dr. közjegyző, Müller Károly ügyvéd, Nemess Zsigmond dr. országgyűlési képviselő, Reicher Károly főügyész, Sarlot Domokos főkapitány, Stauber József főszerkesztő, Tedeschi Viktor takarékpénztári igazgató, Tisch Mór dr. főorvos, Varjassy Lajos polgármester és Wadowszky Gusztáv.

Arad város tanácsa most merész dologra határozta el magát: az eddigi tizenhat tag helyett husz bizottsági tagot akar megválasztatni a szerdai közgyűlésen. A négy új tag közül az egyik a *mindenkori kulturtanácsnok* lenne, a többi három helyre pedig a tanács a következő fiatal erőket szemelné ki: Éles Béla dr. ügyvéd, Krenner Miklós dr. tanár és Zima Tibor kamarai másodtitkár.

A régi tagok közül kimaradnának: Reicher Károly nyugalomba vonult főügyész, aki helyett Jegessy Károly dr. kerülne be és Sarlot Domokos nyugalmazott rendőrfőkapitány, akit Green Nándor fog követni a színügyi bizottsági páholyba is.

A törvényhatóság egyéb bizottságainak a szerdai közgyűlésen való összeállítására aligha okoz nagyobb emóciót, mert valószínűleg a régi tagok maradnak meg. A színügyi bizottsági helyek betöltése előreláthatóan jobban fogja érdekelni a t. közgyűlést, mint a szerdai közgyűlésen napirendre kerülő összes választások.

## MULATSÁGOK

(=) Román szilveszter est. Nagyszabású szilveszteri mulatságot rendez holnap, kedden a román szilveszter napján este a román intelligencia a Fehér Kereszt szálló nagytermében. Az estély keretében műkedvelői előadás lesz, amelyen két egyfelvonásos darab kerül színre. „A csernovai hegedűs” című egyfelvonásos román bohózatot Pop Anikuca, Pop Cs. István országgyűlési képviselő leánykája, Kri-szán György dr. ügyvéd, Veliciu Romulusz dr. ügyvéd és Cotrus hirlapíró játsszák. Színre kerül még ezen kívül egy németből fordított kis darab is, amelynek szerepeit Trailescu Livia, Német János dr. ügyvéd, Roxin György dr., Raicu Aurél és Ciorogariu Jenő játsszák.

(=) Az aradi gyermekfelruházó egyesület csokoládé délutánja iránt, amely e hó 18-án, a jövő vasárnap lesz a kulturpalota nagytermében, városzerte nagy és élénk érdeklődés nyilatkozik meg. A csokoládé-délután keretében — amely hat órakor kezdődik — a legjelesebb aradi műkedvelők részvételével nagy kabaré lesz, amelynek minden egyes száma egy-egy meglepetés a közönség számára. Lesz tánc, zene, énekszám, kitűnő vidám dialógok és monológok kerülnek előadásra, általában a műsor a lehető legmagasabb nívón áll. Kabaré után nagy tingli-tangli következik, amelyet Zubor Imre dr. rendez. Műsor előtt csokoládét, kávét, vagy teát s süteményt szervíroznak, szupé után pedig tánc következik. Belépő-jegy ára négy korona, erkély első sor négy, második sor három, a többi sor két korona. Miután a rendezőség csak korlátozott számú jegyet bocsát ki, ajánlatos a helyeket Scherhag H. és fia cégnél előjegyeztetni.

(=) Az Izraelita Patronázs Egylet nagy estélye. A tavalyi rossz és szomorú év után az idei farsang élénken indul meg. A jótékony egyesületek, amelyek tavaly panzálni voltak kénytelenek, ez évben újra akcióba lépnek, hogy nemes céljaikat fokozott erővel szolgálják. És erre az idén a munkanélküliség és a nyomorúság évében igen nagy szükség van. A farsang folyamán a jótékony egyesületek legfiatalabbika az Izraelita Patronázs is nagyszabású estélyt rendez. Az estély, amelynek programján a legújabb és legötletesebb műsorszámok fognak szerepelni igen nagyszabásúnak ígérkezik. Nagy hölgy és férfi bizottság alakult a program kidolgozására, amely első ülését csütörtökön délután fél ötkor tartja a zsidó hitközség első emeleti tanácstermében. Az estélyt február közepére tervezik.

(=) Dalos egyletek hangversenye. Az aradi Gutenberg, Máv., Szárnyaskerek és a Postás dalosegyesületek február 2-ára tervezett hangversenyt február hó 1-én, vasárnap este tartják meg a Fehér Kereszt-szálló nagytermében. A rendezőség azért változtatta meg a hangverseny napját, mert a Fehér Kereszt-szálló nagyterme február hó 1-én szabad lett.

(=) Az aradi Torna-Egyesület összes főrendezőit, rendezőit, valamint a vigalmi bizottság tagjait felkérem, hogy a 17-iki estélyünk sikere érdekében január 13-án, kedden este 6 órakor a városi sörözők külön helyiségében minél nagyobb számmal megjelenjenek. Denhoff Sándor vigalmi biz. elnök.

(=) Az aradi posta- és táviró alisztek és szolgálók 1914. február 1-én, a „Gambinus” vendéglő ujonnan átalakított termében zárkóú táncvigalmat rendeznek.

(=) A máriaradnai magyar dalégyesület január hó 17-én, este nyolc órakor a Bálizs-féle szállodában színi előadással egybekötött hangversenyt rendez. A hangverseny műsorában a dalégyesület énekkara, Koszó Katica, ifj. Morawetz Károly, Cs. Komlóssy Boriska, Gallov Rezső, Tischy István, Kéry Margit, Kern Margit és Vigyikán Gizella szerepelnek.



# Meggyilkolták a leggazdagabb pesti kokottot.

(Mágnás Elza a kosárban talált halott. — Rablógyilkos gazdasszony. — Valának a tettesek.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 12.

Husz esztendő óta nem volt olyan izgató bűnügy a fővárosi rendőrség előtt, mint a Dunaparton talált titokzatos utazókosár halottjé. Két napig tartó nyomozás után tegnap este megállapították, hogy a holttest Turcsányi Emiliáé, más néven Mágnás Elzáé, aki Budapest leggazdagabb kokottja. A mosogatóleányból éjszakai tündérré lett leány százezer koronánál többet érő ékszereket gyűjtött össze és ezekért az ékszerekért ölték most meg. Mert nem is huszonnégy órával azután, hogy a női holttestet felismerték: a rendőrség kezére kerültek a tettesek is: Mágnás Elza gazdasszonya és ennek szeretője.

## Hamis nyomokon.

Ma reggelig csupa hamis nyomon kutatott a rendőrség. Egy Podmaniczky-utcai ház házfelügyelője jelentkezett a detektíveknel és elmondta, hogy ő az áldozatban a ház egyik lakóját, Lőrincz Ilonát véli felismerni. Sok adat össze is vágott. Lőrincz Ilona osakugyan eltűnt Pestről, a holttest szájában is találtak két arannyal plombált fogat, azonkívül más összevágó dolgok is azt a hitet keltették, hogy a holttest Lőrincz Ilona holtteste. De hamarosan kiderült, hogy a nyom téves. Lőrincz Ilonát ugyanis a ház mesterné előadása szerint valaha megoperálták a Pajor-szanatóriumban és kivették manduláit. Az ismeretlen áldozatnak pedig a boncolás tanúsága szerint mind a két mandulája megvolt.

Kovács József iparosnál lakott albérlésben Spacsek Mária. Hatodikán eltűnt a Kapás-utcában. Hatodikán tűnt el, nyoma veszett. Rövidesen megállapították, hogy Chrum csehországi faluba utazott, ott is tartózkodik. Tóth György a szentendrei vicinális kalauza látott hasonló nőt a vonaton. Ez sem az. A Pestújhelyen levő Széchenyi-mozi bérője is fölismerte a halottat. Azt mondta, hogy a személyleírás teljesen ráillik Lengyel Ilona utcai nőre. Ha bal lábán bütyök van, akkor annak kell lennie. Bütyök osakugyan van a lábán, de még som volt Lengyel Ilona. A Déli-féle étteremben dolgozott Pál Janka felirónó. Eltűnt. Ő az, mondotta egy önkéntes detektív, de ez sem volt az. Tátralomnicon van most üzletben. Bagyura Ferenc és felesége szerint a meggyilkolt — Tóth Rózával, egy utkaparó leánnyal lenne azonos. Voltak, akik azt állították, hogy Faragó Mancsi munkásasszony, aki három év előtt szabad nőnek osapott fel, Mérei Árpádné magánzó szerint, a titokzatos nő Rosenberg Éva felirónó. Ez is megkerült. Weisz Rezső hivatalnok azt hiszi, hogy a bonotan lakója Vladika Mariska utcai nő. Ő is él. Akadt három ember: Brezniczky Julia, Heller Péter és Puspán Gyula kőművesek, akik egybehangzóan mondták, hogy a halott azonos egy Zsidó Róza gúnynéven ismert utcai nővel, aki valamikor a Nefelejts-utca 21. számú házban lakott. Egybehangzóan osalódtak.

## A boncolás eredménye.

Szombaton féltizenegykor vitték a holttestet a Szvetenay-utcai levő boncolóintézetbe. A főkapitányságon már délutánra várták a boncolás eredményét. Ilyen nyomozásnál igazán nagyon fontos, hogy a nyomozók tudják, mi idézte elő a halált. Várták, várták, de hiába. Amióta Ajtay professzor összeveszett a törvényszék elnökével, azóta a törvényszéki boncolásokat az Új Szent János-kórházban végzik. Tehát a holttest elindult vándorútján. A Dunaparttól a Szvetenay-utcai levő boncolóintézetbe került, onnét vitték át délután az Új Szent János-kórházba, itt boncolta föl vasárnap délelben Minnich Kálmán dr. és úgy vitték vissza ma reggel a Szvetenay-utca. Az orvos

munkája alapos volt, sokáig dolgozott és a boncolás eredményét nyolc oldalas jelentésben foglalta össze. Az orvos megállapítja, hogy a szerencsétlen teremtés abszolút ápolt testű nő. Fejbőrétől talpig, minden porcikája finom, bőre ragyogóan tiszta. A halál oka szerinte is *fuladás, amelyet puha tárggyal, zsebkendővel vagy sállal követtek el.* A tettes egy személy is lehet.

## Felismerik a holttestet.

(Turcsányi Emiliát testvére, gazdasszonya agnoszkálta.)

A detektívek lázas izgalommal dolgoztak tegnap kora reggeltől késő estig, hogy megállapítsák: ki a meggyilkolt nő? Végig járták az összes házakat, ahonnét az utóbbi napokban eltűnést jelentettek be. Így jutottak el vasárnap késő este a Margit-körut 46. számú házhoz. A hatalmas palota átjáró ház, a másik kapuja a Fő-utca 76. számra nyílik. A detektívek a ház mesternéhez mentek be és megkérdezték, nem-e tűnt el valaki a házból.

— De bizony eltűnt egy nagysága a második emeletről — mondta az asszony — *Turcsányi Elza a neve*

Siettek fel a detektívek a második emeletre. Turcsányi Elza lakására becsengettek. A lakásban együtt találták Kóbori Rózsai házvezetőnőt az eltűnt leány mostohatestvérevel, Zwara Mihály könyvkötősegéddel. Megmutatták nekik a fényképet, Kóbori Rózsai ijedten kiáltott fel:

— Ez a nagysága!

Zwara azonban nyugodtan jelentette ki:

— Nem, nem ő az. Hasonlít az Elzához, de még sem ő az.

Aztán elmondta, hogy pénteken autókirándulásra ment a nővére Kiscellre. A kirándulásról nem tért vissza, péntek óta nem látták. Tüstént autóra ültették Zwarát és a ház mesternét és vitték ki őket a boncoló intézetbe a hulláshoz.

— Ő az? — kérdezték tőlük.

Percekig tétovázott a két ember, mig végre feleltek: Igen!

Ma reggel két rendőrtiszt, egy újságíró és Lantos Adolf a Casino de Paris üzletvezetője szintén határozottan felismerték, hogy a holttest Turcsányi Emiliáé, akit a mulatóhelyen Mágnás Elza néven ismertek.

Az agnoszkálásnál Kórodi rendőrkapitány a holttest fejéhez állította Kóbori Rózát és megkérdezte, hogy határozottan ráismer-e?

— Igen, ráismerem a nagyságára! — mondta.

— Miről?

— A hajáról, a szeméről.

Bevitték a boncterembe a holttest cipőjét, harisnyáját, keztyűjét. A házvezetőnő mind-egyikre ráismert.

— Meg mer rá esküdni? — kérdezte a kapitány.

— Igen megesküdök.

Kórodi kapitány erre jegyzőkönyvet vett föl az agnoszkálásról és két tanuval aláíratta. Hasonló jegyzőkönyvet vett föl egy újságíróval is. A holttestre Lantos is ráismert, Nagy Kálmán is, akihez Turcsányi Elza, mint a

Casino de Paris büffészlánya, rendes orvosi vizsgálatra járt.

## Az első vallomások.

(A házvezetőnő meséje.)

Nagy Károly detektívőnök mindjárt a boncteremben kihallgatta Kóbori Rózát. A házvezetőnő ezeket mondotta:

— Csütörtök este félkilencor egy elegáns ur látogatta meg a nagyságát. Fekete ruhában jött, prémes kabátban, lakkeipőben, szürke kamászlival. Barna, beretvált arca volt és oldalszakálla. Nem én engedtem be, hanem a nagysága. Én a fürdőszobából annyit hallettam, hogy a nagysága mondta neki:

— Dezső (vagy Rezső, nem tudom biztosan) azt ne!

A nagysága pénteken reggel nagyon idegesen ébredt fel. Kedvetlen és türelmetlen volt. Délelőt nem sokat láttam. Délben megebédelt gombalevest, zöldséget, sárgarépát, sertéskarajt és parajt evett. Ebéd után lefeküdt a délutánt is a lakásban töltötte türelmetlenül. Este háromnegyed kilencor azt mondta:

— Ugylátszik ma már nem jönnek. Melegítsen arcvizet, azután majd lefekszem.

Egy perccel később csöngettek és három látogató lépett be az ajtón: két ur és egy hölgy. Az egyik ur, aki állítólag egy gróf, magas, hatalmas, erős ember, bőrkabátot viselt, szemvédője volt és sapka a fején, azt mondta nekem:

— Jelentse be a nagyságának, hogy itt vagyunk!

— Most majd egy jó viccet fogunk csinálni, nem vesszük le a szemvédőket, így megyünk be!

A nő szürke kabátban volt, az ő arcát is szemvédő takarta el. Amikor bementek, a nagysága engem elküldött cigarettáért. A trafik már zárva volt, én a ház mester fiát küldtem el az egyik vendéglőbe, onnan hozott cigarettát. Mikor megjött, bevittem a cigarettát, a nagysága már fel volt öltözve: csipkebluz, fekete köpenyeg, sál és autósapka volt rajta. Átvették a cigarettát és nyomban elmentek.

— Az autót nem látta a ház előtt? — kérdezte a detektívőnök.

— Nem láttam — volt a válasz — lehet, hogy a rakparti kapu előtt állt, én a fő-utcai kapun mentem ki. Féltem lehetett, amikor elmentek, én azóta nem láttam a nagyságát.

A titokzatos emberekről szóló vallomást jegyzőkönyvbe vették. Ezen a nyomon folytatják a vizsgálatot.

## Mágnás Elza.

(Egy nagy kokott élete.)

A detektívőnök egészen apró és jelentéktelennek látszó kérdésekre is kihallgatta Turcsányi Elza öccsét, Zwara Mihályt.

— Ki volt nővérenek a barátja?

— Schmidt Miksa butorgyáros.

— Mennyit kapott havonta nővére?

— Ezt nem tudom.

— Tartott-e nővére belső cselédet, vagy házvezetőnőt?

— Egy rokonunk, Kucsera Mária volt a házvezetőnő. Mintegy négy héttel ezelőtt nővérem összeveszett vele s a rokon hazament Nagysallóra.

Zwara elmondotta, hogy nővére (az ő tudtával) két-három évvel ezelőtt járt utoljára Bécsben. A Margit-köruti lakásban négy éve laknak. Azelőtt az Andrássy-ut és Izabella-utca sarkán volt elegánsan berendezett két szobás lakásuk. A meggyilkolt nőnek állítólag sok pénze volt, sokak szerint

kétszáz ezer koronát is összesparolt.

A pénzén kívül híres szép ékszerei voltak. Estónként, amikor mulatóhelyeken megjelent, mindenütt feltűnést keltett ékszereivel, különösen egy briliáns diadémjával, melyet több ezer korona értékre becsültek. Az éjjeli világban épen ékszerekkel való tulterheltsége miatt Mág-nás Elzának hívták Turcsányit, aki mint ilyen, egy híres pesti regénynek, Krudy Gyula Vörös postakocsijának is modellül szolgált.

A rendőrség fényképéről bizony bajos volt felismerni Turcsányi Emiliát. Akik látták valaha a nagyszerű, teljes eleganciájú leányt, hinni nem merhették, hogy azonos a fényképen látható puffadt testű, eltorzult arcú nővel. Elza, szegény, egyike volt a pesti éjjeli legszebb pillangóinak. Alacsonyán kezdte, egészen alacsonyan. A Royal-szállóban volt egyszerű mosogatóleány. A konyhaedények közül azonban hamosan kiröppent. Rossz leány lett az Elza. Olesó, silány készruhákat hordó rossz leány. A Fővárosi Orfeumban szerződötték büffé-leánynak. Itt látta meg egy éjjel Schmidt Miksa volt bécsi butorgyáros. És megkezdődött egy igazán nem közönséges szerelmi regény. Schmidt pompás és tökéletes félvilági nőt faragott a kis mosogató leányból. Schmidt Miksa talán tizenöt esztendője él Magyarországon. Igen kiváló műipari tervező és gyáros, aki sok hozzáértéssel és művészettel szállítója lett az egész magyar arisztokráciának. Főuri palotákat, előkelő szállókat, klubokat rendezett be. Művészérképét dícsérték az Elza nagyszerű toalettjei is. A mosogatóleány hófehér nyakán, szőke haján csodálatos faragású ó-ékszerek ragyogtak, ruháit Páris előkelő szabói készítették Schmidt rajzai után.

A pesti éjszaka fejedelmei voltak Schmidt és barátja: Turcsányi Elza. Tökéletes eleganciával jelentek meg mindenütt. A férfi magas, borotvált idősebb ember, kemény mozdulatokkal mint egy angol miniszter. Ingmellén gyémántok ragyogtak, frakkja a legszebb pesti frakk volt. Karján a nő. Csodálatos ruhában, csodálatos ékszerekkel. Csak francia pezsgőt ittak, rövid ideig maradtak egy helyen, a pincérek földig hajoltak előttük. Legendákat beszéltek róluk. Hogy egyszer, egy téli éjszaka Schmidt autóra ültette Vörös Elek cigányprimás bandáját és kivitte a cigányokat budai palotájába, melynek harminc szobája van és minden szoba más és más stílusban van berendezve. Legutoljára a Jardin d'Hiver megnyitóján látták őket együtt. Este a Ritzben vacsoráztak, onnan mentek a Jardin d'Hiverbe, onnan a Casino de Párisba, majd vissza a nagymező-utcai mulatóba. Elza nyakán tízezreket érő ékszer volt.

Ez a felkapott és irigyelt éjjeli csillag pályáját mint eselődleány kezdte. Debrecenből került föl a milleniumi nagy invázió idején, mint kis mosogató leány. A kiállítás területén volt egy Debreceni csárda nevű mulatóhely és ennek konyhájában kezdődött Elza karrierje, a mely kincset érő ékszerekig, és a rémes gyilkosságig vezetett.

#### A gyilkosság nyomai a lakásban.

(A törülköző. — A kockás kendő.)

Délben egy órakor Nagy Károly detektív-főnök embereivel kiment Turcsányi Elzának, a Margit-köruton levő lakására. A lakást zárva találták, mert Zawara és a házvezetőnő becsukták a lakást. Elhívták Szikla Antal Margit-köruti lakatos, aki kinyitotta az ajtót. Mialatt ez a munka tartott, a lakásba be akart csöngetni egy leány, Holtzschmied Mariska, aki jóbarátja volt Turcsányi Elzának. A rendőrség fölmutatta neki a meggyilkolt nő fotográfiáját és ő határozottan felismerte Turcsányi Elzát.

A fürdőszoba egyik sarkában összegyűrt ruhacsomót találtak. A gyilkosok valószínűleg abból a kosárból dobták ki, a melybe a holttestet rejtették. A földön ott hevert a láda fabetéje és

a kádon csüngött a törülköző, nyilván az, amelylyel a szerencsétlen nőt megfojtották.

Ugyanakkor, amikor a rendőri bizottság künnjárt, megjelent a lakásban Mág-nás Elza barátja: Schmidt Miksa gyáros, akit Lipótköruti lakásáról egy újságíró hozott magával a budai felforgatott lakásba.

Turcsányi Elza négyszobás lakása arisztokratikusan van berendezve. A falakon ezeket érő képek, butorok drágák és művésziek. Az előszobából nyílik a szalón, balra van a hálószoba, középen hatalmas pénzszekrény, vele szemben a toaletesztal.

Nagy Károly detektív-főnök nyomban kikérdezte Schmidt Miksát, aki elmondta, hogy körülbelül egy hónapja nem találkozott Turcsányival.

Vidéken volt dolga és mikor pár napja kereste, nem találta otthon. A butorgyárosnak két fényképet mutattak, az egyikre nem ismert rá; a másodikon, amely fekvő helyzetben ábrázolja a halottat, Schmidt izgatottan kiáltotta:

— Das ist Sie! Das ist Sie!

De még mindig képtelenségnek tartotta, hogy barátját gyilkolták volna meg. Az ő tudta nélkül a nő sosem távozott el hazuról.

Ezalatt a detektívek alaposan átkutatták a fürdőszobát. Egyik sarkában fölfedezték a másodikon kiáltó nyomot:

egy darab barna papírost, amely az utazó kosárban talált papírról van leszakítva.

A papirdarab és az összeesavart törülköző mellé harmadik fontos bűnjel is került a lakásban. Mikor a holttestet a kosárral szombaton reggel megtalálták, jelentkezett a rendőrségen egy Künstler Jánosné nevű asszony, hogy ő látott egy férfit és egy nőt, amint szombaton hajnalban egy kosarat cipeltek a Duna felé. A nőn kockás kendő volt. Ezt

a kockás kendőt szintén megtalálták Turcsányi Elza lakásán.

A rendőrség a kockás kendőt bűnjelként lefoglalta.

#### Hatvanezer koronát érő ékszer hiányzik.

(A meggyilkolt kincsei.)

A délután folyamán a rendőrség Olzsuch Krisztinával, az áldozat barátjával és Zwara Mihállyal, Elza mostoha öccsével együtt kiszállt a meggyilkolt budai lakására, ahol elsősorban azt akarták megállapítani, hogy történt-e rablás. Olzsuch Krisztina ugyanis barátja volt a kokottnak s tudta, hogy annak milyen ékszerei és ingóságai voltak. A nő megállapította, hogy a lakáson temérdek ékszer és értéktárgy van, de biztosan hiányoznak a következő dolgok:

Két darab huszonhétézer korona értékű ékszer briliáns kövekkel, amelyet Bachruchtól vásároltak. Egy arany szív, briliánsokkal kirakva, a Schwarz és Stein cégtől értéke háromezer korona; egy arany karkötő, briliánsokkal kirakva, értéke szintén háromezer korona, egy briliánsokból álló nagy fejdíadém, értéke huszezer korona, egy platin gyűrű, hat-

szögű gyémántokkal és briliánsokkal kirakva, értéke nyolcezer korona, egy todue-kolliér, XVI. Lajos stillusban, közepén rajzokkal, két oldalt több sor igazgyönggyel, értéke nyolcezer korona.

Hogy több ékszer hiányzik-e, azt egyelőre nem tudták megállapítani, mert egy csomó ékszerdobozt találtak üresen. Ezekre nézve, mint-hogy különböző ékszerkereskedőtől származnak, nem lehetett megállapítani, milyen értékű ékszerek voltak bennük s hogy azok tényleg hiányzanak-e, vagy pedig a meggyilkolt még életében elajándékozta.

#### Lakásán ölték meg Turcsányi Emiliát.

(Jelentkeznek a terhelő tanuk.)

Történyi Lajosné a Margit-körut 46. számú ház házmesternője Mág-nás Elza állítólagos autó-kirándulásáról ezeket vallotta:

— Pénteken este tíz óra tájban egy magas, szőkés, nyírott bajuszu, cilinderes ur jött a nagyságáért. Csukott automobilon mentek el együtt, az ur egy forint borralalót adott. Ez az ur máskor is el szokott jönni a nagyságáért és mindig egy forint borralalót adott, Turcsányi Emilia még az éjszaka visszajött, de én azóta nem láttam.

Ez a vallomás, mely homlokegyenest szemközt áll a házvezetőnő vallomásával, máris döntő bizonyíték volt.

Fontos vallomást tett a délután folyamán a rendőrség előtt Steiner József fiakkerkocsis, aki a 210. számú kétlovassal állandó kocsisa volt Mág-nás Elzának. A kocsis a leghatározottabban megerősítette, hogy pénteken, amikor reggel ott volt Turcsányinál, hogy kocsikázni vigye, fél nyolckor felment a lakásra és becsengetett ott, a gazdasszony nyitott neki ajtót. A lakásba nem engedte belépni, hanem az ajtóból kituszkolta s azt mondta neki:

— A nagysága ma nem fog kikocsikázni.

— Egész nap nincs szüksége kocsira? — kérdezte ekkor a kocsis.

— Nem, ma egyáltalán nem megy sehova — válaszolta a gazdasszony.

Még a kocsisénál is terhelőbb vallomást tett Lehrerné, Turcsányi Elza szabónője, akit Nemes detektív kerített elő. A szabónő még pénteken reggel ruhát próbált fel Mág-nás Elzára s mikor ma elvitték a meggyilkolt lakására, hogy ott körülnézzen s állapítsa meg, nem hiányzik-e semmi, az asszony kijelentette, hogy a fürdőszoba előszobájából egy nagy utazókosár hiányzik, amely pedig állandóan ott szokott állni. Végigkutatták az egész lakást, de a kosarat sem találták meg. Nagy Károly detektív-főnök erre

elhozatta a főkapitányságról azt a kosarat, amelyben a holttestet találták, és Lehrerné határozottan felismerte benne a lakásból hiányzó kosarat.

Kétségtelennek látszik tehát, hogy az áldozatot saját lakásán ölték meg s az automobilonról szóló történet mese.

A délután folyamán még egy terhelő tanu jelentkezett. Annak a háznak a harmadik emeletén, amelyben Turcsányi Elza lakott, lakik egy ezredorvos is, akinek a kutyamosója minden reggel öt órakor a kaszárnyából eljött gazdája lakására. Ez a kutyamosó elmondta, hogy szombaton reggel, az nap tehát, amikor a holttestet megtalálták, reggel ötkor felment a lépcsőn s ekkor látta, hogy

Mág-nás Elza lakása, a 13. számú lakás teljesen ki van világítva, s az előszoba ajtaján épen akkor nézett ki a gazdasszony,

amikor ő felment az emeletre. A gyilkosok tehát ekkor úgy látszik, leselkedtek, hogy ki-kémleljék a kedvező alkalmat a holttest elszállítására. De terhelően vallott az egész ház is, mert a lakók szerint Schmidten kívül más férfi nem fordult meg Elza lakásán és pénteken sem láttak senkit sem feljönni. Még terhelőbb az, hogy — amint azt Schmidt előadta — Kóbori Rózsi ajánlatára bocsátotta el a kokott minden cselédét szolgálatából, mert a gazdasszony kijelentette, hogy maga is el tud végezni minden munkát. A múlt hó 31-én lépett ki a cseléd, s azóta az áldozat és a gazdasszony egyedül laktak a lakásban. Ma kellett volna az új cselédnek belépni, mert Turcsányi Elza gazdasszonya ellenére is új leányt akart felvenni.

### Kóbori Rózsi a rendőrségen.

(Rablógyilkosság gyanúja alatt).

A terhelő vallomások következtében Nagy Károly detektív főnök délután beidézte Zwara Mihályt, a meggyilkolt mostoha öcsését és Kóbori Rózsit a gazdasszonyt és mindkettőjüket egyelőre őrizetbe vették.

Mialatt a detektívek átkutatták a meggyilkolt lakását, egy hordár jelent meg egy kosárral és egy levéllel. A levélben, amely a gazdasszonynak volt címezve, ez állott:

„Edes Rózsikám, itt küldöm a ruhámat. Én még nem jöhettem, először a bankba kell mennem, de délután biztosan eljövök. A viszontlátásig csókol Láng Mária.”

A hordár elmondta, hogy a kosarat és a levelet egy cselédleány adta át neki a köruton, aki azt mondta, hogy két óra múlva ugyanezen helyen várni fogja a választ. A detektív főnök a hordár mellé adta Halász és Pimzer detektíveket és megparancsolta neki, hogy a levelet író cselédleányt feltétlenül kerítsék elő, mert nem lehet tudni, nincs-e része a gyilkosságban. A detektívek a József-körut 42. számú házban meg is találták Láng Mária-t, aki a gazdasszonynak a levelet elküldte, s bevitték a főkapitányságra, mivel alaposnak látszik a gyanu, hogy része van a bűntényben.

### Mágnás Elza karperece a zálogházban.

(Kóbori Rózsi büntársá.)

A három gyanúsított kihallgatását ma este kezdte meg a rendőrségen Kórody Béla rendőrfogalmazó.

A gyanu mindjárt kezdetben a meggyilkolt demimond gazdasszonya, Kóbori Rózsi ellen irányult, de az asszony olyan ügyesen tagadott, hogy már-már úgy látszott, ez a nyom is hamis s a házvezetőnek nincs része a gyilkosságban. Ekkor olyan esemény játszódott közbe, amely minden kétséget kizárólag beigazolta a gazdasszony bűnösségét.

Este nyolc órakor egy VII. kerületi zálogközvetítőnél megjelent egy munkáskülső ember, aki egy karperecet akart elzálogosítani. A zálogközvetítő megvizsgálta a karperecet és konstata, hogy az háromezer koronát ér. Az az ember, aki a karperecet elzálogosítani akarta, csak száz korona kölcsönt kért rá, ez feltűnt a közvetítőnek. Mialatt a rendőrség útján már tudomása volt arról, hogy Mágnás Elzának milyen ékszerei tüntek el, gyanút fogott s rögtön elküldte leányát az ugyanabban a házban levő rendőrszobába. Az ékszobából rendőrök jöttek, akik letartóztatták az elvetőt. Ez ártatlanságát hangoztatva elmondta, hogy Varga Jánosnak hívják, csaposlegény s közelbi Hartmann-féle vendéglőben s gazdája adta neki az ékszert, hogy hozza ide és kérjen rá 100 korona kölcsönt. Az ékszobából telefonon értesítették a főkapitányságot, ahonnan néhány pillana

mulva automobilon egy rendőrtisztviselő vezetésével husz detektív ment a Hartmann-féle vendéglő elé, amelynek bejáratát a rendőrök elzárták. A rendőrtisztviselő több detektívvel bement a vendéglőbe, hol Hartmann megerősítette Varga állításait s elmondta, hogy ő a karperecet egy fiatalembertől kapta, aki nagyobb összeg erejéig fogyasztott nála, de pénze nem volt és fizetés helyett az ékszert adta neki azzal, hogy csapja zálogba s a kapott összegből fennmaradó részt adja vissza neki. Ez a fiatalember, mondotta, még a vendéglőben tartózkodik.

A detektívek rögtön odamentek az egyik asztalhoz s a holtápadtan ülő fiatalembert letartóztatták. Eleinte hebegni kezdett, majd elmondta, hogy Nick Gusztávnak hívják, állás nélküli kereskedősegéd. Az ékszer eredetére nézve azt állította, hogy azt egy barátjától kapta. A detektívek rögtön automobillal ültették és elvitték a főkapitányságra. Utközben azután a fiatalember bevallotta, hogy a karperecet Kóbori Rózától kapta, aki évek óta szeretője. A gyilkosságról azonban semmit sem akart tudni s azt mondotta, arról nincsen tudomása, hogy az asszony hol szerezte az ékszert.

### Vallanak a rablógyilkosok.

Kóbori Rózát már dél óta a rendőrségen tartották s több ízben is kihallgatták, de ő mindent ügyesen tagadott. Mikor azonban meghallotta, hogy Nicket letartóztatták, a terhelő adatok nyomozó sulya alatt kijelentette, hogy részletes vallomást akar tenni.

Elmondotta, hogy két szeretője is van, az egyik Nick Gusztáv, a másik pedig Láng József, akinek a levelét a detektívek a lakásban elfogták. Ezek mind a ketten gyakran meglátogatták őt s a múlt vasárnap elhatározták, hogy Turcsányi Emiliát ki fogják rabolni. Gyilkosságra azonban nem gondoltak, miután azt hitték, hogy a kokott néhány napra elutazik.

Megbeszélésük értelmében péntek este kilenc órakor a két férfi meg is jelent a lakáson, ő bebocsátotta őket.

A férfiak megfojtották Mágnás Elzát, tőle elvették a kulcsokat, elrabolták az ékszereket,

neki mindössze egy függőt adtak. Állítása szerint sem a gyilkosságban, sem a rablásban részt nem vett. A holttestet a két férfi szállította el a lakásról. A briliáns függő, a melyet neki adtak, harisnyájában van.

Időközben előállították a rendőrségre Láng Józsefet, aki a leghatározottabban tagadta, hogy egyáltalán tudna valamit a gyilkosságról. Ugyancsak hevesen tagadott Nick is. Kóborit szembesítették Láng Józseffel, a meggyilkolt kokott gazdasszonyát ez a szembesítés megtörte s ekkor a következő vallomást tette:

— Megváltoztatom első vallomásomat, amelybe minden alap nélkül kevertem bele Láng József személyét. Neki a gyilkosságban semmi része sincs, s csak azért mondtam, hogy ő is segédkezett urnóm megölésében, hogy a magam bűnét kisebbítem ezzel.

A gyilkosságot ketten követték el: Nick, meg én. Nicket este kilenc órakor bebocsátottam a lakásba, ketten azután bementünk Turcsányi Emília szobájába; ő már az ágyban feküdt, mi rátámadtunk, én a kezét fogtam le, a szeretőm pedig ezalatt leteperte a földre, ahol egy törülközővel megfojtotta.

A holttestet ezután bedugtuk a ruhás kosárba, s reggel öt óra után elvittük a Dunaparra, ahol bedobtuk a vízbe. Rajtam ekkor

csakugyan kockás kendő volt. Az ékszerek közül azokat vettük el, amelyeket értékesebbnek tartottam. Miután nem volt pénzünk már tegnap délután egy kávémérésben negyven koronáért elzálogosítottuk az egyik gyűrűt, ma pedig Nicknek a karperecet kellett volna értékesítenie.

A rendőrség a gazdasszony vallomása után sem bocsátotta még szabadon Láng Józsefet, miután még nem lehet tisztán látni az ő szerepét a gyilkosságban. Nick kihallgatása egész éjszaka tart s bár egyelőre még mindig tagad mindent, remélik, hogy kétségtelen bizonyítékok sulya alatt ő is töredelmes vallomást tesz hajnalra.

A délután folyamán elterjedt az a hír, hogy a meggyilkolt mostohaöccse, Zwara Mihály is részt vett a gyilkosságban, nem felel meg a tényeknek, a fiatal ember teljesen távol áll a borzalmas bűnténytől.

Érdekes megemlíteni, hogy a nyomozásban a legutóbbi két napon a rendőrség részéről nem kevesebb, mint ezerkétszáz rendőrtisztviselő, detektív és rendőr vett részt.

## TÖRVÉNYKEZÉS

§ Két merénylő elmeállapota. Az aradi törvényszék fogházának két nevezetes rabja: Mladin Miklós kürtösi vendéglős és Donó Árpád volt csendőrhadnagy, aki agyonlőtte a feleségét, nyugtalanul várja a vizsgálat lefolytatását. Jelentettük már, hogy Hámory László merénylője már a büncselekményt követő napokban abnormálisnak mutatta magát. Nehogy a védők a főtárgyalás elnapolását azzal az indoklással kérhessék, hogy a vádlottak elméjének megfigyelése szükséges, Domokos László vizsgálóbíró ma elrendelte mindkét vádlott elméjének megfigyelését, amelyet két törvényszéki orvos a napokban kezd meg.

§ Esküdtek sorsolása. Az aradi törvényszék februári esküdtszéki ciklusára most sorsolták ki az esküdteket. Rendes esküdtek lettek: Kereszturi Gyula kereskedő, Donáth Simon szatócs, Mahler Mihály földbirtokos, Anhalfer Ignác fűrészgári főkönyvelő, Kovács Soma gépkereskedő, Ádámosok Árpád villanygári rajzoló, Bánes Ernő bankhivatalnok, Schlessinger Mór kereskedő, Calciniu Auréli gör. kei. szentszéki ellenőr, Institoris Gyula könyvelő, Hirsch István birtokos, Bobcsányi Ferenc üzletvezető, Frölich Nándor kereskedő, Kuliner Mór kereskedő, Neuman Alfréd báró gyáros, Singer Jenő dr. ügyvéd, Winternitz Jenő kereskedő, Bachner Miklós kőműves, Matulai Vilmos nyug. igazgató, Hoffmann János nyug. tanító, Kristyóri Sándor sütő, Abelesz Zsigmond vasuti takp. tisztviselő, Glück Sámuel szatócs, Parecz Béla dr. ügyvéd, Szegő Hugó dr. ügyvéd, D. Szabó Mihály nyug. kalauz, Czirkál Géza nyug. hivatalnok, Molnár László takp. hivatalnok, Riesz Mátyás kereskedő, Wittmayer Mihály nyug. tanító. Helyettes esküdtek: Lustbadel Adolf borügynök, Bernáth József téglagyáros, Grosz Endre dr. ügyvéd, Groszmuik József üzletvezető, Buzsa Pál nyug. főkalauz, Pakuráriu Brutus takp. hivatalnok, Lénárd András hentes, Lengyel Gyula lakatos, Grabner Károly borkereskedő, Glutig Lajos háztulajdonos.

§ Gyanus haláleset. Magyarpécskán tegnap gyanus körülmények között elhunyt egy Zámory Erzsébet nevű leány. Moróczka Dénes kir. ügyész ma Auszterweil László dr. törvényszéki orvos kíséretében kiszállt Pécskán, ahol boncolás után Auszterweil dr. megállapította, hogy a parasztlány tiltott operációnak vetette magát alá s ennek következté-



ben hunyt el. Miután a leány szülei tagadják, bármit is tudtak volna a dologról, a nyomozást megindították.

§ Gondnokság. Az aradi törvényszék Borsos István 25 éves, magyarpécskai születésű, ópécskai lakos és Tornya János 37 éves, mikelakai születésű cipészsegédet elmebetegség miatt jogérvényesen gondnokság alá helyezte.

## Kossuth Ferenc esküvője a betegágyon.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 12

Kossuth Ferenc vasárnap reggel óta beteg. Reggel kilenc órakor felkelt, és szokásához híven meg akart borotválkozni. Alighogy belefogott a borotválkozásba, hirtelen eszméletlenül összeesett. Titkára és szolgálja rögtön értesítették Müller Kálmán bárót és Herzel Manó bárót, egyetemi tanárokat. Az orvosok azonnal konziliumra gyűltek össze és megállapították, hogy Kossuth baja szivgyöngeség. Állapota a leggondosabb ápolást igényli. Mire az orvosok Kossuthhoz értek, Kossuth már a zöméltre tért. Kossuth Ferenc délután aludt. A délután folyamán a beteget ismét felkereste Herzel Manó báró dr., aki megállapította, hogy Kossuth nagyon rosszul van. Légzési zavarok bántják, fuladási rohamai vannak, és a szivgyöngesége nagyfokú. A legnagyobb nyugalomra írta elő a tanár és megtiltotta, hogy beszéljen.

Ma délelőtt tizenegy órakor Kossuth Ferenc betegágyánál konziliumot tartott Herzel Manó báró, Müller báró, Ritók tanár és Buday Leó, Kossuth kezelőorvosa. A konzilium után Kossuth annak a kívánságának adott kifejezést, hogy szeretne összekelni a menyasszonyával, özvegy Benyovszky Sándorné grófnéval.

Jakab Sándor titkár tehát Bárczy István polgármesterhez sietett, aki tizenkét órakor Edecs Endre és egy városi diszhuzár kíséretében Kossuth lakására ment s Kvassay Jenő miniszteri tanácsos és Apponyi Albert gróf tanuskolása mellett megtörtént az esküvő.

Félégy órakor újabb konzilium volt, amelyen az orvosok Kossuth mesterséges táplálásáról tanácskoztak.

A beteg állapota igen aggasztó.

## VÁROS ÉS MEGYE.

Nyugdíjazást kérő városi tisztviselő. Balcsó Antal, a városi mérnöki hivatal segédtisztje, aki ellen a törvényhatósági bizottság a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat megindítását rendelte el, mert a polgármester ama parancsának, hogy azonnal foglalja el hivatalát, nem engedelmességet, nyugdíjaztatását kérte és kérvényéhez csatolt orvosi bizonyítványokkal azt igazolja, hogy idegbajos. A nyugdíjbizottság ma tartott ülésében a közgyűlés által Balcsó megvizsgálására kiküldött orvos-bizottság véleménye alapján úgy határozott, hogy a tisztviselőnek ideiglenesen, egy évre leendő nyugdíjazását javasolja a közgyűlésnek.

Egy felebbezés sorsa. Arad város törvényhatóságának a gázgyár ügyében hozott határozata ellen Somló Armin dr. és társai, amint ismeretes, felebbezést adtak be. A miniszter leiratában ma arról értesíti a várost, hogy mivel a gázgyár újabb állásfoglalása miatt, a határozat végrehajtást nem nyer, a felebbezéssel érdemlegesen nem is foglalkozik.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1914. évi január hó 14-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 72. Schusztér Henrik dr. orvos bejelentése orvosi gyakorlatának újbóli megkezdése iránt. 73. Dengl János fogyasztási adó vizsgálónak nyugdíjaztatása iránti kérelme. 74. Özv. Goldmann Lászlóné kérvénye a részére megszavazott özvegyi nyugdíj felemelése, illetve kegydíj megszavazása iránt. 75. A tanács előterjesztése Márai Béla nyugalmazott temetőfelügyelő nyugdíjának megállapítása tárgyában. 76. U. az özv. Dobsa Jakabné szül. Kállai Annának özvegyi nyugdíj megszavazása iránti kérvénye tárgyában. 77. A tanács előterjesztése özv. Buday Sándorné özvegyi nyugdíj megszavazása iránti kérelme tárgyában.

## IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

*Kedd: Nagy kabaret. Ripacsok; Zsur a ligetben. (C. bérlet.)*

*Szerda: Mérföldkövek, vígjáték. (A. bérlet.)*

*Csütörtök: Éva, operette. Diósy Nusival. (B. bérlet.)*

*Péntek: 1913. Biró Lajos legújabb drámája. Bemutató előadás. (C. bérlet.)*

*Szombat: 1913. dráma. (A. bérlet.)*

*Vasárnap: Este: Katonadolog, nagy operette. Bemutató-előadás. (Bérlétszünet.)*

\* A Kölcsey-egyesület hangversenye. Fáradságot nem kímélve igyekszik a Kölcsey-egyesület tagjainak a legjobbat, a legkiválóbbat nyújtani. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Kiss József ünnepély egy elsőrangú hangverseny keretében játszódik le. Kell József dr. művészi hegedűjátéka Scherhag Erőné zongorakísérete mellett, nem várt művelzetben fogja részéssíteni a publikumot, Vendéghegyi Géának művészkörökben ismert neve, játéknak csillogó technikája, szerzeményeinek egyéni invenciója, mind olyan kvalitások, melyek méltán számíthatnak a közönség elismerésére. Kiss József „Gyilkos harang” c. melodramát Beregi Sándor dr. adja elő, Elek Oszkár Lányi és Wagner dr. dalait énekli, Elek Oszkár dr. pedig Kiss Józsefről tart ismertető eladást. A Kölcsey-egyesület tagjai az 1914. évre kiállított igazolványaikkal vehetnek részt a felolváson, az igazolványok a tagsági díj lefizetése ellenében a kulturpalota könyvtárában vehetők át. Nem tagoknak egy korona a belépődíj.

\* A Katolikus Háziasszonyok estélye szereplőinek fényképcsoportja látható az Aradi Színházi Élet legújabb számában. A rendkívül változatosan, ügyesen szerkesztett szépirodalmi újság e heti számában leközi a szombaton lezajlott nagyszabású jótékonyági mulatság összes szereplőinek fényképeit. Dr. Mülek Lajosné egyesületi elnöknő, továbbá dr. Köpf Jánosné, Bing János, Cselkó Juci, Czárán Titi, Csernovits Mimi, Pucher Nusi, Kovács Margit, Nagy Orbán dr., Oggolder Pálma, Benedicty Imréné, Reicher Pepe, Issekutz Magdi, Urbányi Ilonka, Dörner Emil, Dörner Emilné, dr. Lukácsy Miklósné, Wagner József dr., Wagner Józsefné, gróf Königsseggy Fidélné, Kiss Zoltán dr., Vertán Sári, Vertán Idus, Kiss Lajos, Fülöp Irma, Polgár Sándor, Czárán Géza dr., Green Duci, Green lei és Reicher László jól sikerült fényképeit láthatjuk a csinos kiállítású színházi újságban, mely ezenkívül egész sereg érdekes közleménnyel, színházi aprósággal, tréfákkal, ügyes versekkel lepi meg az olvasót. Zempléni Zoltán arcképen kívül közli még az Aradi Színházi Élet a színház, továbbá az Apolló s Uránia egész heti műsorát, színlapjait, a darabok leírását. A Bruckner Lajos szerkesztésében megjelenő kitűnő színházi újság előfizetési ára negyedévre 2 korona 40 fillér. Új előfizetők az eddig megjelent összes számokat díjtalanul megkapják. Egyes szám ára 20 fillér. Az Aradi Színházi Élet telefonszáma 853.

\* Az aradi Színházi Újság vasárnap megjelent száma egyéb érdekes tartalommal és a heti műsoron kívül részletesen beszámol arról a közjegyző előtt történt szavazatoszámosolásról, amely szerint Rontay Boriska és Győző Alfréd az aradi közönség kedvence színésznője

és színésze. A Színházi Újság egyes példányai 20 fillérért kaphatók minden füzetében.

\* Varjassy polgármester Arad jövőjéről. Három agilis hírlapíró dolgozik már hetek óta Arad almanachjának sajtó alá való rendezésén, melynek sok körültekintést igénylő, fáradságos munkája gyors lépésekkel közeledik a befejezéshez. A mű szerkesztői Arad közéletének kiváló embereit is megszólaltatják. Varjassy Lajos polgármester Arad jövő feladataira mutat rá tartalommal gazdag s jelentőségben rendkívül fontos cikkében. Lócs Rezső gazdasági tanácsnok Arad közigazgatási politikájával foglalkozik a töle megszokott alapos szakavatottságával. A törvényhatósági bizottság tagjai közül Faragó Rezső, Krenner Miklós dr., Nagy Sándor dr., Ottenberg Tivadar és Zima Tibor irtak érdekes cikkeket az almanach számára Arad közigazgatási, pénzügyi, ipari, kereskedelmi és kulturális életéről. Szudy Elemér lapszerkesztő, a törvényhatóság volt tagja a sajtónak a közigazgatáshoz való viszonyát világítja meg nívós cikkében. Az almanach másik részében a törvényhatósági bizottsági tagok fényképét és életrajzát hozza. Az erre vonatkozó adatok összehordásán fáradoznak most a díszes munka összeállításán, akik minden tekintetben értékes könyvvel akarnak a nyilvánosság elé állani.

\* Lagardére lovag fia. (Nagy Pathé szenzáció az Urániában.) A mesteri és költségesen gazdag rendezéséről világhírű és versenytárs nélkül való Pathé cég legújabb szenzációja egy négy felvonásos dráma Lagardére lovag fia. Ezt a fenomenális filmet mutatja be kedden először az Uránia. A darab a középkori lovagromantikát juttatja eszünkbe antik patinájú meséjével. Egy kicsempészett gróf fiúról szól a regény, akit nevelőnője tüntet el a gyilkosságra is kész ellenség elől. A fiu eltűntén kesergő anyja teljesen visszavonul a nyilvánosságtól és csupán bánatának él. Sok év után vívómester lesz a fiuból, aki aztán katonai éve alatt összerakul halálos ellenségével. A fiatal ember óvatossan kerül minden összekocanást, de mégis törbe esalják és ismét a nevelőnő menti meg, aki leszurja Peyro Vest, a grófi család esküdt ellenségét. Mélyen megható az anya és fiu találkozás, akik majdnem egy emberöltő után találják egymásra. A valóban szenzáció számba menő látványosság mellett még három pompás újdonság szerepel az Uránia gazdag műsorán 3

\* A negyvenéves asszony. (Új Nordisk-dráma az Apollóban.) A Nordisk-filmgyár sorozata kétségtelenül az idei szezon legértékesebb és legszebb filmjeiből van összeállítva. „Az elűzött fiu” olyan érdeklődést váltott ki az aradi publikumból, amelyhez fogható még nem tapasztaltunk. Ehhez hasonló nagy sikerrel mutatta be ma az Apolló-színház a Nordisk-sorozat másik újdonságát: A negyvenéves asszonyt. Ebben a drámában az őszinte emberi érzések és a szenvedélyek harca hullámszik végig a megkapó cselekményen. Grete szerelmes Sturm mérnökbe, akit azonban inkább a leány anyjának érett asszonyi szépsége büvöl el. Hallné, Grete anyja is megkedveli a mérnököt. A heves és mély szenvedély magával ragadja őt is s egy napon egy csókkal, egy hosszú és forró csókkal megpecsételik szerelmüket. És épen ekkor nyit be az ajtón Grete. Amint meglátja édesanyját Sturm karjaiban, megdöbbenve húzódik vissza. Halálosan el van keseredve.

\* A kulturpalotában az ereklye-muzeum és régiségtár hétfőn, szerdán és pénteken, a képtár és városi muzeum kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt 9-1 óráig nyitva áll. Belépő-díj 40 fillér. Hétköznapokon a gyűjtemények együttes megtekintéséért a díj 1 korona. Vasárnapokon a gyűjtemények váltakozva, délután 3-5 óráig husz fillér belépődíj mellett tekinthetők meg. Ruhátár díjtalan.

\* Kerpel kölcsönkönyvtára számos újdonsággal bővült. Vidékre is pontos kiszolgálás. A könyvek tiszták. Havi díj K. 1.40, vagy kötetenként 10 f. Ugyanott zenemű-kölcsönző is. 291

## HIREK.

### Sikkasztó szerb pékmester.

(Éjszaka kicserélt cégtábla.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, január 12.

Kornis Testvérek aradi lisztkereskedő cég képviselőjében ma megjelent a rendőrségen Kornis Zsigmond, a cég beltagja s feljelentést tett Minov Iszáj szerb pékmester ellen, akinek bizományosa volt. A kereskedő feljelentésében a következőket adta elő:

— A múlt év eleje óta üzleti összeköttetésben állottunk Minov Iszáj aradi pékmesterrel, akinek az Urbán Iván-utca 7. számú házában sütőműhelye és kenyérárúszító üzlete van. A becsatolt számlák bizonyossága szerint Minov az év folyamán tőlünk több ízben, mindannyiszor harminc zsák lisztet vásárolt és pedig az előre történt megállapodás szerint bizományba, amelyre tulajdonjogunkat fenntartottuk. Tegnap reggel, mikor a pénzbeszedőnk megjelent Minov üzletében, megdöbbenve vette észre, hogy az üzlet felett Babov Mita cégtáblája van kitéve. Én erre kimentem Minovhoz, aki bevallotta, hogy ötszáz korona tartozása fejében átadta Babovnak az üzletét, annak egész felszerelését, valamint a található lisztkészletet és egy waggon fát is, amelyet ugyancsak mi vetlünk neki készpénzben a múlt hét folyamán.

Berecz Ferenc rendőrkapitány rögtön detektiveket küldött ki a pékmester lakására, s mikor ezek meggyőződtek róla, hogy tényleg Babov Mita cégtáblája van az üzlet felett, előállították Minovot, aki elmondotta, hogy ugyan bizományba vett Korniséktól az egész év folyamán lisztet, a fát is az ő pénzükön vásárolta s most körülbelül hétszáz koronával tartozik nekik. Minthogy azonban Babov érte egy aradi cégnél ötszáz koronát kifizetett és most asszal fenyegette, hogyha nem adja át neki üzletét, vagy nem fizeti ki tartozását, akkor lezárhatja az üzletet, elhatározta, hogy kilép az üzletből és át is adta az egészet Babovnak, akinek azonban nem mondotta el, hogy a Kornis Testvéreknek a tulajdonjog fenn van tartva.

A rendőrség beidézte Babov Mitát is, aki elmondta, hogy neki körülbelül ezer koronával tartozik Minov, mert a múlt év március havában ötszáz koronát adott az üzlet első berendezéséhez, azonkívül ötszáz koronát fizetett ki érte. Nem tudta, hogy a Kornis Testvéreknek tulajdonjoguk van az üzlet felett s azt ezer korona követelése fejében jóhiszeműen vette át. A rendőrség Minov Iszajt sikkasztás miatt letartóztatta.

— **Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése.** — Hideg és tulnyomóan száraz idő várható. — **Sürgönyprognózis:** Hideg, elvélve csapadék.

— **Az aradi evangélikus egyházmegye új felügyelője.** Az arad-békési ágostai evangélikus egyházmegyénél megüresedett felügyelői állás betöltésénél a hitközség tagjai beadták szavazatukat. A legtöbb szavazat Solymosi Lajos báró országgyűlési képviselő, apateleki nagybirtokosra esett. Így tehát ő lett az egyházmegye világi felügyelője. Solymosi Lajos báró beiktatása január 27-én lesz Aradon, délelőtt 10 órakor az ágostai evangélikus templomban. A megnyitó beszédet Institoris Kálmán, a legidősebb községi felügyelő tartja. A beiktatás után bankett lesz az új felügyelő tiszteletére.

— **Az aradi meteorológiai állomás működése.** Arad város törvényhatósága, mint ismeretes, négyszáz korona segélyt szavazott meg az aradi időjelző állomás berendezéséhez. Szmetana József tanítóképző intézeti tanár az állomás buzgó vezetője ma tisztelgett Varjassy Lajos polgármesternél és Kovács Vince kulturatanácsosnál, hogy köszönetet mondjon a város támogatásáért. Bemutatta egyúttal a budapesti központ által küldött költségvetést, amelyből kitűnik, hogy 1029 márkába kerül egy ilyen állomás teljes felszerelése. A kapott segélyből a legszükségesebb műszerekre telik csak és megrendelése megtörtént. Az állomás most már rövid időn belül megkezdí működését és a helybeli lapokban napról-napra közzé teszi az aznapra vonatkozó összes meteorológiai adatokat, valamint a másnapra vonatkozó diagnózist. Természetesen csak a helyben megfigyelt adatokat dolgozza fel a lelkes tanár, aki teljesen önzetlenül vállalta magára ennek a tudományos munkának az elvégzését, amivel igen jó szolgálatot tesz a nagyközönségnek. Rövid időn belül a földrengési megfigyelésekhez szükséges műszerek is megérkeznek.

— **A magyar kormány a Dreadnought vízrebocsátásánál.** Budapestről jelentik: Szombaton lesz az új Szent István Dreadnought vízrebocsátása, amelyen a kormány részéről Tisza István gróf miniszterelnök, Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter és Hazai Sama báró honvédelmi miniszter vesznek részt; ezenkívül számos főrend és képviselő. A főrendház és képviselőház küldöttsége pénteken valószínűleg különvonaton utazik a vízrebocsátási ünnepélyre és ezen napon a Ház nem tart ülést. Tisza István gróf visszatartában Zágrábban kiszáll és meglátogatja Skerlecz Iván báró horvát bánt. A miniszterelnök a vasárnapot Zágrábban tölti és hétfőn tér vissza Budapestre.

— **Tartalékos tisztek továbbképző tanfolyama.** A közös hadsereghez tartozó tartalékos tisztek és tisztjelöltek értesítettnek, hogy a legközelebbi továbbképző tanfolyamot január hó 20-án tartják meg. A tanfolyam délután fél hétkor kezdődik a 33-ik gyalogezred tiszti étkezőjében (vör, parancsnoksági épület, I. emelet.) Öltözet tetszés szerint: egyenruha (zubhony) vagy polgári ruha. A tanfolyamot este 8 órakor a „Fehér Kereszt” téli kertjében társas vacsora követi, amelyen a 33-ik gyalogezred tisztikarával Resch Ferenc vezérőrnagy, katonai állomásparancsnok is részt vesz. Öltözet, mint a tanfolyam alatt.

— **Engedély népgyűlésre.** Az aradi szociáldemokrata párt kérelmére Green Nándor főkapitány ma megengedte, hogy holnap délután négy órakor legfeljebb 15 percig tartó népgyűlést hívassanak össze a Szabadságtéren, amelyen a sajtótörvény ellen tiltakozó határozatot fogadnak el. A gyűlés után tüntető felvonulás lesz a Szabadság-tér, Andrássy-tér József főherceg-ut, Karolina-utca, Ferenc-tér, Ferdinánd, Széchenyi, Batthyányi-, Weitzer János-utcakon vissza a Szabadság térre. A pártvezetőség tagjai személyesen vállaltak garanciát azért, hogy a felvonulás a legnagyobb rendben történik meg.

— **Katonazene a jégpályán.** Az aradi korcsolyázó egyesület lyceum melletti jégpályáján ma kedden délután 5—7 óráig a katonazenekar hangversenyt tart. Ugyancsak ma délután 2 órától kezdve a városligeti jégpálya is a közönség rendelkezésére fog állni. Az egyesület tagjai és azok családtagjai, valamint a kísérő hölgyek és a tanulójegyek tulajdonosai a városligeti pályát ráfizetés nélkül használhatják.

— **Az aradi munkanélküliek segélyezése.** Ismertettük a múlt héten az aradi szociáldemokratapártnak a város közgyűléséhez intézett beadványát, amelyben a vezetőség 1600 munkanélküli aradi munkás és családja nevében kér támogatást, munkát és másfajta segítséget, a munkanélküliséggel és a tél szigorúságával szemben. A tanács kiadta a kérelmet előkészítés céljából Kovács Vince kulturatanácsosnak, aki azzal a javaslattal akarta azt beterjeszteni, hogy közgyűlés bizza meg a tanácsot a gyors segítséggel és az oly módon történjék, mint ahogyan a város rendszeres szokta ellátni szegényeit, akiket kisebb-nagyobb pénzüsszeggel támogat havonta. Ma azonban a gazdasági szék ülésén is szóba került ez a súlyos probléma és a bizottság beható tanácskozás után legjobbnak azt a módszert találta, amelyet minden nagyobb város követ, a nikor nem áll kellő munkaukalmom a rendelkezésére, hogy a munkáshoz is legméltóbb módon juttasson kenyeret az azt kérőknek. A segélyezésnek természetben kell történnie, mert így több is jut egyre-egyre és közvetlenebb is. Kenyér és egyéb ételneműek természetesen elsőrendű minőségben kerülnek majd kiosztásra és pedig azonnal, miután a közgyűlés erre felhatalmazást ad a tanácsnak.

— **Gróf, szélhámos, vagy sacharin csempész? Prágából jelentik:** A rendőrség ma sacharin csempészés miatt letartóztatta Königsmark Frigyes grófot, akinél kilenc kilogramm sacharint találtak. Az állítólagos gróf kijelentette, hogy tíz millió örökséget vár, de most kénytelen sacharin csempészettel foglalkozni, hogy kenyerét megkeresse. A rendőrség a göthai almanachban utána nézett, létezik e ilyen nevű gróf, meg is találták Königsmark Frigyes gróf nevét, de minthogy ez szolgálaton kívüli kapitány a német hadseregben, valószínűnek látszik, hogy a sacharin-csempész szélhámos.

— **Az aradi Vöröskereszt új elnöke.** Közel egy éve az aradi Vöröskereszt Egyesület elnökválság elé került. Wadowszky Gusztávné, aki éveken át emberfeletti buzgalommal dolgozott az egyesület felvirágoztatásának érdekében, lemondott elnöki tisztségéről. Most megoldást nyert az egy év óta húzódo. elnökválság. Az egyesület tisztikara tegnap tisztelgett Varjassy Lajos polgármester vezetésével Vársárhelyi Jankánál, Arad előkelő nőtársadalmának egyik legszimpatikusabb tagjánál, akit felkértek az elnöki tisztség elfogadására. Vársárhelyi Janka a kérés elől nem tért ki egy a közeli napokban már átveszi az egyesület vezetését. A Vöröskereszt Egyesület a jövő hét osütörtökén rendkívüli közgyűlést tart, amelyen beiktatják az új elnököt.

— **Az új pétervári francia követ.** Párisból jelentik: A minisztertanácsban pétervári nagykövetté Delcassée helyére Palleolognet, a külügyminisztérium politikai és kereskedelmi igazgatóját nevezték ki, miután Delcassée kijelentette, hogy végleg vissza akar térni Franciaországba. Palleologne utódja Marguery lesz.

— **Csaló jegyzői irnok.** Megirtuk, hogy Schwarz Ferenc volt újszentannai jegyzői irnok egy aradi hentesből 120 koronát csalt ki azzal, hogy szalonnát szállít az összegért. Az aradi törvényszék ma csalásért egy havi fogságra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte, de a fogságbüntetést kitöltöttnek vette.

— **Nyomorgó család.** Az Árpád-tér 3. szám alatti házában lakó, betegsége és a rossz viszonyok által családjával a legnagyobb nyomorba jutott iparos végső kétségbeesésében ezúton fordul a közönség jószívéhez segítségért.



— **Gazdát cserélt ingatlan.** Weisz Adolf és neje eladták az aradi 840. sz. tjkvben felvett Deák Ferenc-utca 17. sz. házat 16500 koronáért Karel János és nejének.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 12-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** József Kálmán raktárkezelőnek Kálmán nevű fia. Andrea György asztalosnak Károly nevű fia. Simon Miklós asztalosnak Miklós nevű fia. Bradin Vazul kocsisnak Erzsébet nevű leánya. **Meghalt:** Fejes Mihály 21 éves máv. alkalmazott. Szűcs Béla 3 hónapos fiú. Özv. Hegyi Mihályné 77 éves magánzóné. **Házasságot kötött:** Dörner József sütő Sranko Jusztinával. Garfunkel Meilech kereskedő Bródi Máriával.

— Felhívjuk az olvasó közönség b. figyelmét Zelenski Róbert zimbrói erdőkezelőségének lapunk mai számában megjelent tűzifa és szőlőkaró hirdetésére.

— **Levélpapír-hét Kerpelnél.** Olcsó különlegességet létesített fenti cég a papírszakmában. U. i. családi összeállításban három különböző színű és nagyságú doboz finom levélpapírt 3, 4 és 5 koronás arban hozott forgalomba. A közönség saját érdekét szolgálja, ha ezt a rendkívül kedvező vásárlási alkalmat igénybe veszi. 291

— **Táncruhák izléses, elegáns kivitelben,** jutányosan készülnek Deutsch Anna gyermekruha divattermében Eötvös-utca 17. 319

— **Lettár miatt mélyen leszállított árak** Fischer-féle Nagy Áruházában, Arad Szabadság-tér 12. sz. alatt.

— **Postacsomag, ajánlottlevél és utalvány** feladási könyvek egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az Aradi Nyomda R. T. nyomdájában József főherceg-ut 22. sz., a Kossuth-szoborral szemben.

— **Izr. iskolai „Működési napló” nyomtatvány** előírás szerint kapható az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

**TÁRKASÁGOK.**

(A sárga csikó — cimszerpe.) Egyik fővárosi estilap hirdetései közt jelent meg szórúszóra a következő:

**KULTURSZINPAD.**

Mozgófényképes előadások.

Január 12-től 18-ig

**A sárga csikó**

Csepreghy Ferenc népszínműve. Előadják a kolozsvári Nemzeti Színház művészei.

**A cimszerpeben** Berky Lily és Várkonyi Mihály.

Most már csak az a kérdés, hogy Berky Lily játsza-e a „sárgát” és Várkonyi a „csikót”, vagy fordítva?

(A jelentkező.) Nagy családi itélőszéket tartott a napokban egy aradi uriaszony, aki véletlenül rájött arra, hogy szép, de főleg temperamentumos kis leánya apróhirdetést adott fel egy aradi lapban, amelyben „idősebb és áldozatkész uriamber ismerettségét” kereste.

A kis leány be is vallotta a bűnét s a mama jól megmosta a fejét.

— És mond csak — szolt végül a mama — jelentkezett is valaki az apróhirdetésre?

— Egy postresztant levelet kaptam!

— És ki írta?

— A — papa!

(A fürdő.) Egy ifju aradi gavalér vasárnap meleghangu levelet küldött szive hölgyének, a drágának, az imádottnak. Amikor a levélvivő boy visszatért, a gavalér megkérdezte:

— Átadta a levelemet?

— Igen.

— És?

— A nagysága épen fürdött.

— Akkor hogyan tudta neki átadni a levelet?

— Álmodott a fiatal ur.

— No én csak úgy gondolom, hogy fürdhetett a nagysága, mert amikor elolvasta a levelet, azt mondta: Künn vagyok a vízből!

**KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.**

— **Az Aradi Közgazdasági Bank részvénytársaság** ma tartotta évről évre választmányi ülését, a választmányi tagok élénk érdeklődése mellett. Kenedy Ervin vezérigazgató által előterjesztett igazgatósági jelentés és mérleg szerint az intézet a lefolyt évben minden tekintetben örvendetes haladást ért el, amennyiben a betétállomány 180.000 koronával, a váltótárca pedig háromnegyed millió koronával emelkedett, ami egyrészt az intézet iránti bizalomnak legeklátánsabb bizonyítéka, másrészt pedig annak jele, hogy dacára a kritikus pénzügyviszonyoknak, az intézet a jogos hitelkérdéseket mobilitása folytán képes volt mindenkor kielégíteni. Az évi nyereség 33000 koronával mulja felül az I és fél évre terjedő első üzleti év tiszta nyereségét s az a tavalyról áthozott 20.212 koronával együtt 125.371 korona 46 fillért tesz ki, melyből részvényenként 11 korona osztalék fog kifizettni s a tartalék alap az ideai dotációval együtt 60.000 koronára fog felnőni. Cukor László és Priegl István dr. felszólalásai folytán a választmány legnagyobb meglepedését és bizalmát nyilvánította úgy az igazgatóság, mint Kenedy Ervin vezérigazgató sikerteljes működése iránt.

— **A derecske-csermői vasut építése.** A derecske-csermői helyi érdekű vasut engedélyezése, a Szunyogh-, Gerster-, Megyery cég valószínűleg meg ez év folyamán megkezdje a fontos vasutvonal kiépítését, amely az al- és felépítményekkel együtt 18.400.000 koronába kerül. A kereskedelemügyi minisztériumban január hó 16-ikán megtartják az engedélyezési eljárást. Az új vasuti vonal kiépítését a cég másfél éven belül tervezi.

— **Árlejtés a városi munkákra.** A törvényhatósági bizottság közgyűlése felhatalmazta a tanácsot arra, hogy az eddig házi kezelésben végzett városi munkálatok legnagyobb csoportjaira hirdessen árlejtést és vállalkozás útján végeztesse el azokat, mert így olcsóbb és jobb lesz az. Az árlejtést ma tartotta meg a gazdasági szék a gazdasági hivatal által összeállított árjegyzék alapján, melyben minden egyes munkanemnek egység ára fel van tüntetve. Igen nagy érdeklődés mutatkozott az árlejtés iránt, amelyen csak aradi iparosok vehettek részt. Legolcsóbb ajánlatot tettek kőműves munkára Vandracssek Ignác 16 százalék, festő munkára Bräuner Vilmos 17 százalék, asztalos munkára Sebessy Ferenc 10,8 százalék mázoló munkára Bräuner Vilmos, cserépes munkára Mittner József 10,1 százalék engedménnyel az egységárakból.

— **Ingyenes mérlegjavító tanfolyam.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ez uton is tudomására hozza a kerületébe tartozó lakatosiparosoknak, hogy az aradi fa- és fémpipari szakiskola igazgatósága 1914. év február havában ingyenes

mérlegjavító tanfolyamot rendez, amelyen a hallgatók d. e. 7—12-ig gyakorlati, d. u. 2—6-ig elméleti oktatás útján sajátítják el a mérlegjavítás módjait. A tanfolyam végén a hallgatók vizsgát tesznek, amelynek eredményeként a tanfolyam elvégzését tanúsító bizonyítványt kapnak. A tanfolyam hallgatói ösztöndíjban nem részesülnek. Aki a tanfolyamon részt óhajt venni, forduljon a kérelmével vagy közvetlenül a Kereskedelmi és Iparkamarához vagy az illetékes ipartestülethez. A jelentkezés határideje folyó évi január hó 31-é.

**Budapesti áru- és értéktőzsde.**

Tételek tudósítás.

Budapest, január 12

**Készáru.**

Kínálat, vételkérve korlátolt, 10 ezer mm. 5—10 fillérrel magasabb.

**Határidő.**

	Déli sárlat	2 óras sárlat
Buza 1914. áprilisra	11.55—11.56	11.63—11.63
Buza 1914. májusra	11.56—11.57	11.65—11.66
Buza 1914. októberre	10.75—10.76	10.78—10.79
Rozs 1914. áprilisra	8.85—8.87	8.89—8.90
Rozs 1914. októberre	8.54—8.55	8.55—8.56
Tengeri 1914. májusra	6.65—6.66	6.68—6.69
Zab 1914. áprilisra	7.70—7.71	7.76—7.77
Zab 1914. októberre	7.65—7.66	7.68—7.69

As árak 50 kilónként számítva.

**Budapesti értéktőzsde (január 12.)**

Osztrák hitel	—	—	—	—	640.75
Magyar hitel	—	—	—	—	640.—
4% koronajáradék	—	—	—	—	82.95
Osztrák-magyar Államvasutó	—	—	—	—	726.—
Jelszlogbank	—	—	—	—	487.—
Lezámitolóbank	—	—	—	—	517.—
Hasi Bank	—	—	—	—	287.50
Magyar Bank	—	—	—	—	528.50
Kereskedelmi Bank	—	—	—	—	2825.—
Rimamurányi	—	—	—	—	640.50
Salgótarjáni	—	—	—	—	738.—
Köszti Vasut	—	—	—	—	620.50
Városi Villamos	—	—	—	—	228.50

**Bécsi értéktőzsde (január 12.)**

Osztrák hitel	—	—	—	—	634.25
Magyar hitel	—	—	—	—	640.—
Osztrák-magyar Államv.	—	—	—	—	718.—
Déli vasut	—	—	—	—	404.75

A Temesvári Lloyd-társulat terményvásárlásának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1914. jan. 13. Buza 75 kilogrammos 20.95—21.00 78 kilogrammos 21.10—21.20, 77 kilogrammos 21.4—21.55, 78 kilogrammos 21.55—21.70. Rozs (prima) 15.50—15.60, (közép) 15.00—15.10, Árpa (sarlózó) — (takarmány) 12.65—12.96, Zab (prima) 13.40—13.50, (közép) 11.80—11.90, Tengeri régi (magyar) —, új 11.10—11.20, (román) régi 11.80—11.90, új 10.80—10.90, Burgonya 100 kgr. (fehér) 4.60—4.80, (róssa) 6.10—6.60.

Feladó szerkesztő:

**Rudnyánszky Endre.**

**AZ**

**ARADI KÖZLÖNY DISZES NAPTÁRÁT**

**minden negyedéves előfizető, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként újítja meg — ajándékkul kapja. Minden új előfizető, aki negyedévi előfizetéssel belép az előfizetők sorába, ajándékkul ingyen és bérmentve kapja az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát az 1914. évről. Kérjük azokat a t. c. előfizetőinket, akiknek előfizetési tartozásuk van, azt idajekoren rendezzék, hogy a naptárt fennakadás nélkül megkaphassák.**

# Figyelem!

A Központi szálloda mellett van az Aradon eddig még nem létezett világvárosiasan fényesen, minden kényelemmel berendezett elsőrendű uri borbély és fodrász üzlet. Higiénikus aegnator vízmelegítővel. Fejmosás melegzuhanyal, villanszárlító arcgőzölés és villany masszírozás.

Kérjük a cégre Ugyelni!

Központi szálló mellett! Központi szálló mellett!

## Bodrozsán

uri borbély és fodrász  
Andrássy-tér 20. (Fischer EHz-palota)  
Alapított 1897. évben.

### NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1914. évi január 13-án:

C) Bérlet

C) Bérlet

#### Nagy kabaret.

Eredeti „Tangó“-val.

Nagy alkalmi nyitány. Előadja: a színházi zenekar.

I-ső rész.

1. Müdalok — Előadja Ocskay Mihály. 2. „Jó volna férjhez menni“ kuplé — Nógrádi Malvin. 3. „Jaj gyün a feleségem“ kuplé — Győző Alfréd. 4. Végre az igazi „Tangó“ — Sz. Rontay Boriska, Győző Alfréd. 5. „Liliom szál“ kabaret szám „Dientzl“-től — Dióssy Nusi. 6. „Mondják meg a legkisebb Horváth leánynak“ kabaret szám — Barics Gyula. 7. Kabaret számok: a) „A selyem“ b) „Oh maga elragadó“ — Pataky Vilma. 8. Ripacsok.

Bohózat-rész ének és táncsal.

Személyek:

A nagybácsi — Várnai Jenő. Futaky, vándor színgazgató — Győző Alfréd. Ripacs, vándor színész — Polgár Sándor. Nefejejs k. a., vándor színész Benkőné.

II-ik rész.

9. Couplettek — előadja Győző Alfréd. 10. „Kár, kár, kár“ kabaret sz. — Nógrádi Malvin. 11. „Édes anyám“ kabaret és magyar dalok — Barics Gyula. 12. Kabaret számok a) „A tanácsosk Dórikája“, b) „Őn volt a legjobb barátom“ — Pataky Vilma. 13. Kabaret dalok — Ocskay Mihály. 14. Stakattó polko — Hampel Ilona.

15. Zsur a ligetben.

Énekes bohóság egy szakaszban ének és táncsal.

Személyek:

Fiatál Jász — Barics Gyula. Jász Sári — Pataky Vilma. Öreg Jász — Varnay Jenő. Jász Kati — Dióssy Nusi. Baka — Győző Alfréd. Sváb leány — Sz. Rontay Boriska. Táncmester — Virág László. Jász bábi — Benkőné. Tüzér — Ocskay Mihály. Jász Mari — Nógrádi Malvin. Öreg Jász — Herold Ede. Jász Sári — Komjáthy Mici.

Közdete este 1/8 órákor.

### NYILTÉR.

#### A betegséget

gyakran követi egy időszak, melyben a lábadozó levertnek éri magát és a legcsekélyebb megerőltetés is kifárasztja. Ez az állapot úgy gyermekeknek mint felnőtteknek különös figyelmet igényel, nehogy visszaesés a felgyógyulás reményét tönkre tegye. A célszerű táplálkozás mellett becses szolgálatot tesz a lábadozóknak a könnyen emészthető Scott féle csukamájolaj-emulsió, többek között kitűnő étvágyat is kölcsönöz neki. A

#### Scott-féle emulsió

által tartalmazott finom Lofoten gőzhalolaj, mint egy szer sem, emeli az életerőt, megszünteti a bágyadtság érzését és új vért képez, sőtval megacélozza a testet és életörömhöz juttatja.



A Scott-féle emulsió nyáron épen egy hat, mint a hidegebb évszakokban, csak hogy Scott-féle emulsióknak kell lenni és nem utánzatnak.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címre Wien VII., egy gyógyszár utján próbándagot küldünk.

9301

#### Haragos kedvét leginkább mutatja

januárban a tél! Ekkor különös gondtal kell lennünk egészségünkre s ehhez nem elegendő a célszerű ruházatkodás. A legjobb fegyver a télveszedelmek ellen Fáv (vigyázzon a névre!) valódi sodeni ásvány pasztillája. Pompásan bevált megelőző és leküzdő szer akut és kronikus hurutok, makacs elnyátkosodás, köhögés, hangbél-félszopozó, stb. ellen. Fáv, valódi sodeni je mindenütt kapható 1 korona 25 fillérért.

9493

#### KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

## Krondorfi

alkálikus természetes savanyuvíz

Bor, pezsgőhöz legjobb ital mindenütt kapható.

6487

#### Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen emlékü drága jó leányom

#### PAPP JULISKA

elhunyta alkalmából képtelen vagyok egyenként köszönetemet nyilvánítani mindazoknak, akik körünkben végleg eltávozott drága halottunk végtisztességén megjelentek s ravatalára koszorukat helyeztek. Miért is fogadják ezen uton őszinte köszönetemet a fájdalom megosztásáért.

Arad, 1914 január hó 12. 41

Papp István és családja.



#### „Tangó“

legújabb tánc-cipő lack, bőr és vászonból kirárolagos lerakat

Kutányi J.  
ARAD, Vörösmarty-u. 1.

Telefon 335 sz. 925-VI.

Mindenféle

## nyomtatványok

izléses, esinos kivitelben készülnek az

## Aradi nyomda r. t.

nyomdájában,

JÓZSEF FŐHERCEG-UT 22. SZÁM.

222—1914.

## Hirdetmény

a IV. osztályú keresetadó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

Az 1914. évi január hónapjában állandó fizetést, nyug., kegy- vagy tiszteletdíjat húzó állami, törvényhatósági, közalapítványi, községi, egyházi, társulati és magántisztviselők, tisztviselők hivatalnokok, közegek, nyug. avagy kegydíjat húzó özvegyek, állandó alkalmazásban levő üzletvezetők, felügyelők, kezelők könyvvivők, pénztárnokok s általában a 80 koronánál több havi díjat húzó segédek, segédmunkások, állandó fizetést élvező lelkészek, tanárok, tanítók, nevelők, írók, művészek, hivatalszolgák stb. a keresetadó negyedik osztálya alá tartozó keresményüket — az alább említendő kivételével — a részükre ingyen kiszolgáltató vallomási íveken január 20-ig a városi adóhivatalnál

bevallani tartoznak, azonkívül a vállalkozók és intézetek igazgatósága, előjáróság, pénztár földbirtokos, vagy üzlettulajdonos akitől, vagy amelytől az adóköte es fizetését húzza, szintén kötelezhető arra, hogy a nála, illetve illetékesben állandó fizetés mellett alkalmazott egyének név- és fizetés-jegyzékét az adókövető hatóságnak nyújtsa be.

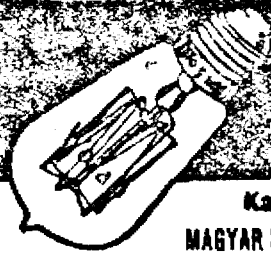
A IV. osztályú keresetadó alá tartozó járandóságoknak az államkincstár megrövidítésére irányított svándékból történt valótlán bemonadása vagy be nem vallása (1875. XXIX. t-c. 31. §-a) jövedéki kihágás, melynek bírsága 1—8, annyi mint az az összeg, melylyel az államkincstár megkárosított. Kározszegek vételik az az összeg, melyet a közadók kivételére illetékes közegek jogérvényesen megállapítottak.

Ha valaki a IV. osztályú keresetadó tárgyán veendő töbrendbeli illetményt élvez, ilyen eserben a IV. osztályú keresetadó az illetmények összevont összege után vettetik ki.

Kelt Aradon, 1914. jannár hó 2-án.

Városi adóhivatal.

# Wotan



# Lámpa

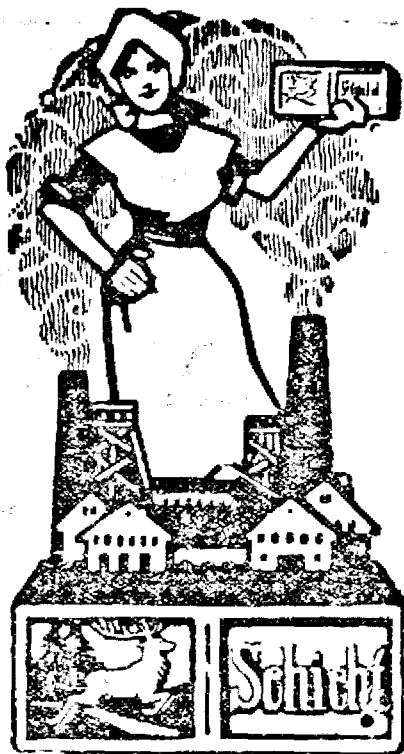
A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.  
Szűrt drótszállal 75% érammegtakarítás.

Kapható villanyüzemekkel szétválasztva, előzetes megrendelésre és a  
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-tér 26. Gyár-utca 13.

## Tiszta nyersanyagok! Tiszta gyárak!

A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN a legjobb, gondosan megválogatott és tisztított nyersanyagokból készül. Nemcsak hogy minden készülék, kazán és gép, hanem a gyári helyiségek is a lehető legtisztábban vannak tartva, hogy igazán csak teljesen tiszta szappan kerüljön ki a gyárból. A SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN tisztasága és utól nem ért jó minősége évtizedek tapasztalatának eredménye. 9358

A ruha beáztatásához a legjobb az „ASSZONYDICSÉRET“ mosópor.



## Tiszta szappan! Tiszta ruha!

A ruhát csak úgy lehet kifogástalan fehérre mosni, a nélkül, hogy az megrogaldjék, ha teljesen tiszta, hamisítatlan szappant használunk. Mi 25,000 koronával szavatolunk azért, hogy a SZARVAS védjegyű SCHICHT-SZAPPAN teljesen tiszta és mentes minden káros alkatrésztől. Az újabb időknek minden vívmányát és a tudomány és technika terén jelentkező találmányt felhasználunk arra, hogy a SCHICHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN gyártását a legolcsóbbá tegyük. Tökéletesítésén folyton dolgozunk.

A ruha beáztatásához a legjobb az „ASSZONYD CSÉRET“ mosópor.

## Méltóságos báró Bohus Lajos ur

bérpalotájában bérbeadatik f. évi február, esetleg május 1-től. — Három modern berendezésű nagyobb lakás, központi fűtéssel és lift használattal. — Három tágas üzlethelyiség, mellékhelyiségekkel a Zrinyi-utcában. — Értelmezhető alólírott házigondnokkal 939

## BÓDY BÓDOG

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy rég érzett hiány pótlására több orvos ur kivánságára külföldi mintára a modern osecsemő diætetika minden követelményének megfelelő tejkonyhát rendeztem be, hol is állandó orvosi felügyelet alatt álló tuberculinra nem reagáló tehát biztosan nem gümőkóros tehenektől hygienikusan nyert tejből a különböző koru csecsemők constutiojának megfelelő gyermektejfeleségeket állítok elő.

Készülnek előzetes írásban közölt rendeletre osecsemő tejek a szükséges higitásokban osecsemőtejek zabdara (nyák) és zabliszt főzetekkel

Keller-féle maláta leves

Finkelstein Meyer-féle fehérje tej

A tejfeleségek sacharinnal édesítettek és kívánatra Soxhlet tápcukorral 1—5 % arányban kevertetnek s az összes féleségek sterilisálatnak.

A tejeiket 200 grammos üvegekben hozzuk forgalomba azok ára 10 és 20 fillér között váltakozik. Legkisebb rendelhető mennyiség 5 üveg, az üvegekért darabonként 20 fillér betét teendő; rendeléseket kérjük esti 7 óráig hozánk juttatni. Sürgős rendeléseket telefonon kérjük eszközölni. 1224

Autori FÖLDES KELEMEN  
gyógyszertára Arad.

## Első Aradi Orthodox kóser כשר szalámi-gyár Arad, Boros Béni-tér 11.

Sürgőncim: Szalámigyár Arad. Telefon 820.

Tisztelettel értesitem az összes izr. hitsorsosokat, hogy villanyerőre berendezett szigoruan orth. kóser kartellen kívüli szalámi gyárat létesítettem. — Állandóan gyártok orth. hechszerrel ellátott mindennemű legizletesebb husneműeket u. m.: szalámi, virstli és sonkaféléket. — Elárusítás nagyban és kicsinyben, legolcsóbb kartellen kívüli árakban, szolid és figyelmes kiszolgálással. 6538

Van-e már tudomása  
arról, hogy a

DORÉ

SÓSBORSZESZ

a legkitűnőbb házi-szer?  
Tegyen egy kísérletet  
mert egy kísérlet mint  
belső használatára a  
legfényesebb eredményt  
csekkia a

DORÉ SÓSBORSZESZSZOL

lehet elérni.

Egy üveg 44 fill., nagy  
üveg 1 kor. 10 fill., leg-  
nagyobb üveg 2 kor. 20 f.  
Kapható mindenütt.

Főraktár:

Hajós Árpád,

gyógyszertárában.

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Nem titok  
többé, hogy

hölgyeink  
legszebbjei

csak  
a Hajós-féle Aradi  
lbolya krém

használik.

Ezen kézkedvelt, többszörösen ki-  
tűntetett és legjobbnak elismert  
szépség-szer ára: 1 tégely 1 kor.,  
bezzárási szappan 70 fillér, lbolya  
krém 120 kor., lbolya-tej 1 kor.

Beszerezhető: Hajós Árpád gyógy-  
szertárában Arad, Andrásy-tér 22.



# Szenzációt

kelt a

**S**zínházi  
Versenybazár  
1 K. 90 filléres

hete, melyet  
leltározás előtt  
rendez a következő cikkekkel:

- Hímzett és szalagos női ing K. 1.90
- Fekete női klott kötök vállfodorral 20 mintában K. 1.90
- Mosó kreton női kötök 20 mintában vállfodorral K. 1.90
- Finom klott alsó szoknya 1 és 2 asszural K. 1.90
- Flanel alsó szoknya vagy nadrág minden színben K. 1.90
- Válkendő K. 1.90
- 2 drb. divánpárna madeira és risailó mintával K. 1.90
- 3 drb. kötött téli és nyári harisnya K. 1.90
- Finom 12 drb. baliszt zsebkendő zsur szíjjel K. 1.90
- 3 drb. fűző-védő hímzéssel és szallaggal K. 1.90
- Jäger alsó ing v. nadrág K. 1.90
- Silk- és öernyők K. 1.90
- Selyem fejkendő K. 1.90
- 2 drb. széles házi mosókötő minden színben K. 1.90
- Mosható schiffon női alsó nadrág szallaggal K. 1.90
- Csipesz sehal hímzéssel K. 1.90
- Finom férfi tennissz ing K. 1.90
- Finom férfi háló ing szegélyvel K. 1.90
- Hímzett öves lábravaló K. 1.90
- 12 pár kötött szokni K. 1.90
- 12 drb. gallér minden fazonban K. 1.90
- Finom kalap minden színben és fazonban K. 1.90
- 3 drb. finom selyem nyakendő K. 1.90

**Csak rövid ideig!**

Kapható a

**S**zínházi  
Versenybazárban.



## Naponta

ily nagy a tolongás,  
mert annyi az érdeklődő az oly apróhirdetések iránt, amelyekre vonatkozólag közelebbi adatok az Aradi Közlöny kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán olvashatók.

# Szabó Albert

Ő Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója

**ARAD,**

Andrássy-tér 16. szám.

Városi és megyei telefon 239.

## Nikotinmentes

Dohány-, szivar-, szivarkaneműek és különlegességek egyedüli elárúsító helye.



A vállalkozás a legújabb OLLA GUMMI-t a legújabb és a legújabbat jelenti. Kevésbé minőség: 1908. és a legújabbat jelenti, azaz a legújabbat jelenti. Az OLLA GUMMI-t a legújabbat jelenti, azaz a legújabbat jelenti. Kapható Aradon: Vojtek és Walm, Hanga N., Terék A. és Táras, Vojtek Kálmán, Ring Lejtes Hegy, és a legújabbat jelenti.

Olosóbb mint a hatóságok szék.  
**Farkas János**

mészáros és hentes

József főherceg-ut 7. szám.

Városi és megyei telefon: 739. sz.

Ajánlom a n. é. közönség szives figyelmébe mai árakban:

- Leves hus 1 kg. K. 1.00
- Szegyhus 1 kg. K. 1.12
- Pecsényehusok K. 1.52
- Rostélyos K. 1.60
- Vesepecsenye K. 2.-
- Sertéshus 1 kg. K. 1.40
- Sertéskaraj 1 kg. K. 1.60
- Sertézsír tiszta irris K. 1.40
- Zsirszalona K. 1.32
- Haj K. 1.52
- Borjucomb K. 2.40
- Borju eleje K. 1.80
- Kottlet és lapocka K. 2.-
- Füstölt szalona K. 1.60
- Pörzsölt szalona K. 1.60

**Naponta friss felvágottakt**

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérem! 271

Ej ha! Ez már

**Jó Bor!**



Korcsmárosok, szállodások és magánosok figyelmébe!

Pár száz hektár 1911. és 1910. évi saját termései bor, igen finom, tiszta, zamata.

hegyi minőségek! Nem savanyut Kicsinyben és nagyban eladó.

Kérjen ajánlatot!

**Vojtek Alajos**

szőlőgazdasága GYOROK-MÉNÉS.

Levél cím: VOJTEK ALAJOS ARAD.

Legnagyobb raktár kül- és belföldi porcellán- és üvegkészletekben.

Legújabb kivitelű villany-, légszesz csillárok, petroleum lámpák a legnagyobb választékban.

Wolfram- és gázégők legjobb minőségben.

Épületüvegezés és képkerepezés.

46 - 1914. tkvi szám.

## Hirdetmény.

A máriaradnai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság Garassa község telekönyvét birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. mu szabályrendeletre képest átalakítja és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. t.-c. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárást a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosítja.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1914. évi február hó 16-ik napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívja:

1. az összes érdekelteket, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik szem lye irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazokat, akik a telekbejegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt, a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg, és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazokat, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírással az 1886. XXIX. t.-c. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5, 6, 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedési kedvezményétől is esznek; és

4. azokat, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonat-

kozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosait, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Kelt Máriaradnán, 1914. évi január hó 9. napján

Dr. Széll Lajos s. k.

356 kir. járásbíró.

220 - 1914.

## Hirdetmény.

a tőkekamat- és járadékadó alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

Az 1914. évi január 20-ig a tőkekamat- és járadékadó alá eső jövedelmeket, az azokat élvező egyén vagy erkölcsi személy bevallani köteles.

Tőkekamat- és járadékadó tárgyát képezi mindazon vagyon, mely a föld- ház-, keresetadó, bányaadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója által közvetve vagy közvetlenül nem érintik; képezik jelesül: mindazon kamatok, osztalékok és jutalékok, melyeket az ország valamely lakosa (egyéni vagy erkölcsi személy) jövedelemforrásokból, nyer.

Az adózók a valós beadásának kötelezettsége alól a következő tőkékől folyó jövedelmekre nézve mentetnek fel:

1. a magyar államkötvények,
2. az adómentességben nem részesített elsőbbségi kötvények,
3. nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek által felvett és jelzálogilag biztosított tőkék kamataira nézve.

Az ezen kamatok után járó tőkekamat-adót, és pedig az az 1. alattiak után a kifizető állami pénztár, a 2. és 3. alattiak után a kamatokat kifizető társulat az illető kamatélvezőnek rovására vonja le és az illető kir. adóhivatalba szolgáltatja be.

A pénzügyhatóságnál elhelyezett, tőkékől folyó jövedelmet ezen tőkék birtokosai szintén nem tartoznak adó alá bevallani.

Ugyanis a pénzügyhatóság kötelesek ezen kamatjövedelem összegét és pedig:

aa) a kifizetett kamatok összegét évnegyedenként, minden év március, június, szeptember és december utolsó napján;

bb) a tőkésített kamatok összegét félévenként, minden év január és július utolsó napján a kir. adóhivatalnak kimutatni és az ezen kamatok után járó adót egyidejűleg beszedtetni; jogositva vannak azonban arra, hogy ezt az adót a kifizetett vagy a tőkéhez írt kamatokból visszatarthassák.

A tőkekamat- és járadékadó az adóévet megelőző évben élvezett kamat- és járadékjövdelem után léven kivetendő, az 1914. évi adóztatás alá az 1913. évben élvezett kamat (járadék) jövedelem vallandó be.

A tőkekamat- és járadékadó az adóköteles fél állandó tartózkodási helyén vettetik ki.

Mindazok az adózók, kik a tőkekamat- és járadékadó alá tartozó jövedelemforrásukat az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból, az adókötelezettség és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlannul mondják be, vagy eltitkolják, az adótárgynak egészben vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt az 1909. évi XI. t.-c. 98. (az 1913. 50 000 sz. hiv. összeállítás 201.) §-a értelmében büntetendők.

Kelt Aradon, 1914. január hó 2-án.

Városi adóhivatal.

## Hirdetmény.

Azon háztulajdonosok, akik 1914. évre a katonatartást megváltani chajtják, azt 1914. évi január 2-től 15-ig a városi katonügyi osztálynál tartoznak bejelenteni.

Későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek.

Alapított  
1850.



Alapított  
1800.

## Krispin József

zongora eladási üzlete

Arad, Deák Ferenc-utca 28. sz.

(Hangjegyekereskedése ugyanott.)

## Zongorák

a legjobb bel- és külföldi gyárakból valók. Az eladási árak 200 koronától 3000 koronáig terjednek. Zongora javítások és hangolások úgy helyben mint bármely vidékre a legjutányosabb díjazással mellet saját szakképzett segédem által eszközöltenek. 2633

## Szalkai Arminné

hímző- és fehérnemű üzlete

Arad, Weltzer János-u. 13.

(A főpostával szemben.)

Női-, férfi- és gyermek kelenyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hosszaválókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4881

Üzemes és fehér hímzések, ugyancsak fehérnemű varrások első sorban készülnek.

Uri leányok a fehérnemű varrás, hímzés és szabás tanítására felvétetnek.

Intézeti és kórházi fehérneműek versenyképes árban készülnek.

Hímző és fehérneművarró leányok fizetésrel felvétetnek.

## "Agricola"

Gazdasági és  
Kereskedelmi vállalat

Budapest, I. ker. Budafoki-ut 16-18.

Folyósított törlesztéses kölcsönöket I. II. helyre ingatlanokra és városi bérházakra, s tisztviselői kölcsönöket olcsó kamattal.

Elvállalja ingatlanok elparcellázását és az ahhoz szükséges tőkét megszerzi.

Hosszab hitellel szállít mindenféle vetőmagvakat, ipari, gazdasági gépeket és technikai oikket.

Keres megbízásból megvételre különböző nagyságu ingatlanokat és kitermelésre alkalmas erdőket és mezőgazdasági bérleteket. 6967

■ Közbenjárók díjaztatnak ■

# Az Andrássy-téren az első emeleten

irodának vagy dívtalonnak alkalmas utcai lakás

február 1-re

## kiadó.

Dövebbet a kiadóhivatalban.

## Ha jó és száraz fát

akar vásárolni, úgy keressen fel bizalommal

## Susa Lajosné

vegyeskereskedését Tökély-tér Katalinfürdő épületben, ahol használatával teljes mértékben 100 Kig. elsőrendű bükkfa 3 vágású csak ... K. 2.80 4 vágású rövid K. 3.— Kötő szagmentes kassza csomagja 11 fill. Rendelések aznap elküldetnek. Ugyanott eredeti braziliai rum literje most ... K. 2.— Kötő különböző finom theák dekája 16 fillér.

Aradon 1913. évi.

## Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kisjenői kir. járás írósnak 1913. évi Sp. 75/2 sz. végzése következtében Dr. Goldziher Márton kisjenői ügyvéd által képviselt Mann és Schillingier kisjenői bér cég javára 2000 korona a jár. erejéig 1913. évi február hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3660 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 150 mm. csövestengeri, 4 sertés, 21 malac és 150 mm. tisztabuzs nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a világosi kir. járásbíró 1913. évi V. 128/3. számú végzése folytán 2000 koronára tőkekövetelés és pedig 1500 kor után 1912. évi január hó 1-től járó 8% és 500 korona után 1912. évi augusztus hó 21. napjától járó 5% kamattal és eddig összesen 219 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig. Összentanna községben, végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1914. évi január hó 15 ik napjának délutáni 1/4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érinn

29932—1913. kh. sz.

## Hirdetmény.

Az eleven hasznos vadak s a hasznos szárnyas vad tojásainak forgalomba hozatala és szállítása tárgyában a m. kir. földművelésügyi miniszter/umnak 1910. évi március hó 14-én 86219. szám alatt kiadott rendeletét a következőkben tesszem közhírré.

A hazai vadtenyésztés érdekében és a hasznos szárnyas vad tojásai mindinkább elharapodó jogosulatlan elszedésének megállítására végett az 1879. XL. törvénycikk 1. és 16. §-ai a) apja) rendeltem: 1. Élő hasznos vadat, hasznos szárnyas vad tojását, szállítási csak engedélyvel szabad. 2. Az engedélyt a m. kir. földművelési miniszter adja, akihez a kérvényt a törvényhatóság első tisztviselője úján kell benyújtani. A kérvény benyújtása alkalmával hatóságilag igazolandó, hogy a vadászati jog tulajdonosa s így az élő hasznos vad befogására, vagy hasznos szárnyas vad tojásainak szedésére jogosult. Az engedélyt kérő, ha nem tulajdonosa a vadászathoz, igazolási köteles, hogy a vad befogást, tojás szedést a vadászati tulajdonosa nem tilalmazta. Az engedély alapján a törvényhatóság első tisztviselője szállítási igazolványt állít ki mely a szállítmánynyal együtt a vasuti, hajózási illetve postai felvételi hivatalnak átadandó. Ha élő hasznos vad vagy hasznos szárnyas vad tojása ilyen szállítási igazolvány nélkül a vasuti, hajózási illetve post felvételi hivatalnál továbbítás végett feladatni szándékozik, ily küldemények felvétele megtagadandó s ha mégis tévedésből ilyenek felvételtek, akkor azok visszatartandók, a községi előjárásnak átadandók s erről a község illetékes első foku rendőri hatósága azonnal, esetleg távirat útján is értesítendő. 3. Aki élő hasznos vadat vagy hasznos szárnyas vad tojását az 1. pontban meghatározott engedély illetve igazolvány nélkül szállít, vagy azok jogosult megszerzését igazolni nem tudja, kihágást követ el, s a rendőri büntető hatóságok által 15 napig tartó elzárással és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő, s nemcsak az eljárás költségeiben, hanem a vad etetési és kezelési költségeiben is elmarasztalható. 4. A lefoglalt vad és tojás, amennyiben a károsult vadászati tulajdonosnak személyazonossága a lefoglalás alkalmával kétségbevonhatatlanul kideríthető s hozzá távirati úton intézendő felszólításra 24 óra kiforgása alatt beérkező válasza alapján rendelkezésére bocsátandó. Amennyiben a károsult személye, vagy jogosulatlanul megszerzett hasznos vad és hasznos szárnyas vad tojásának származási helye meg nem állapítható a lefoglalt vad és tojások a lehető legrövidebb idő alatt még a kihágási ítélet hozatala előtt az eljárásra illetékes I. foku rendőrhatalóság által elkobzandók és nyilvános árverésen eladandók. Az árverésen csak a vadászterület tulajdonosa, vagy bérője, illetve ezeknek meghatalmazottjai vehetnek részt. A kihágást elkövető ez árverésen részt nem vehet. Ha jogosult árverező nem jelentkezik a vad annak a községnek határában a melyben az lefoglaltatott kibocsátandó a tojások pedig haladéktalanul földművelésügyi m. kir. miniszterium rendelkezésére bocsátandók, illetőleg a lefoglalt tojások ügyében a földművelésügyi miniszter rendelkezésére távirati úton kérendő. Az árverésen befolyt összeg az 1901. évi XX. tcz. 28. §-ában megjelölt célokra fordítandó. Ha az árverés illetve az eleven vad etetési és kezelési költségei a kihágást elkövetőtől nem hajthatók be, azok az árverésen befolyt összegből levonandók. 5. E rendelet az 1908. évi december hó 18-án 10592/1908. szám alatt kelt, a m. kir. telügy igazságügyi és kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg kiadott földművelésügyi miniszteri rendelet hatályon kívül helyezése mellett 1914. évi április hó 1-én lép életbe.

Green, főkapitány.

telt ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. A helyszínére a község határából lesz az indulás.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Világos, 1913. évi december hó 29. napján.

Thuránky, kir. bír. végrehajtó.

## Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefon 242. Ajánlja

költözködők figyelmébe: villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart: Villanyos csillárokat, villanyos főszedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 481

## Figyelem!

Mindenki meggyőződhet egy próbarendelés által, hogy Salacz-utca 2. sz. alatt exelott Boleznikó cipő-fabrikában a legfinomabb kivitelben és olcsó ár mellett készítenek férfi-, női- és gyermek-cipőket.

## Cipők nagy raktára:

Kossuth-utca 3. szám alatt, hol a legjobb anyagból saját műhelyemben készült férfi-, női- és gyermek-cipők kivételes olcsó árban, jó minőségben, mőld kiszolgálás mellett vásárolhatók. 482

Tisztelettel:

Czernóczky Mihály ur- és nő-cipész.

## Hölgyek figyelmébe.

## SALON DE COIFFURE

Arad, Zrínyi-utca 2. szám. (Bárá Bohus-palota.) Telefon szám 981.

Gallik A., Székely B.

Külön női hajfestő és külön urfodrászterem már megnyitott. — Ajánljuk speciális hajfestő szerünket, ment minden fémtartalomtól, tehát ártalmatlan szer. Hajmosás, ondulálás, modern és estélyi frizurák, továbbá hajmunkák, transformatiók, bendoux, chignon. Hajfonatok a legkiválóbb kivitelben és szőllő árakban készülnek. 4174

## Ügyes,

megbízható, vas-, fűszer-, vegyes-

## kereskedő

## segédek

keres

## Weisz János, Marosillye.

Nagymennyiségű

## maculatura

## eladó.

Green, főkapitány.

## Dearling for Gentlemen

világhírű

## Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin tartással.

Minden dobozban 120 darab.

## Ujdonság!

Kapható:

## ARADON

a különlegességi dohány-társaságban.

## Figyelmeztetés.

## Pénzt takarítunk!

6796

ha fuvarleveleinket Szemző Ármin áruügynökségi irodájában Aradon minden előzetes költség nélkül felülvizsgáltatjuk.



# Apró hirdetések.

## LEVELEZÉS.

### Két ügyes fekete

gyerek megismerkedne két csinos szobalánnyal, hogy a hosszú téli esték rövidebben teljenek. Leveleket „Négyen leszünk” jelígre főpostára kérünk. 864

### Levelét

megkaptam, posterestante három levele van. Virágszál. 868

### 32 éves,

örvegy idősebb úri ember barátságát keres. Levelek „Barna” jelígre, főpostarestante. 802

## LAKÁST KERESNEK.

### Butorozott szobát

keresek január 18 tól, február végeig, 2 ágygyal, külön bejárattal, kiszolgálás fűtés, világítással. Feltétlenül főregmentes legyen. A szinbástól a vasutig terjedő útvonal mentén vagy a közelben fekvő mellék utcában Bérösszeg megjelölésével ajánlatot a kiadóhivatalba „Lakás” jelígre kérek. 868

## KIADÓ LAKÁS.

### Lakás

Udvari két szobás március, esetleg február hóra kiadó. Varjassy József-utca 18 szám alatt. 860

### Uri magánház

magas földszint 7 szoba és minden kényelmes mellékhelyiségekkel ellátva azonnal kiadó. Esetleg 3 szobás elválasztva garcon lakásnak vagy irodának is kiadó. Bővebbet Fábrián-u. 6a. 869

### Teljesen

külön álló uri kényelemmel berendezett 6 szobás lakás mellékhelyiségeivel együtt emeleten május hó elsejére kiadó, belváros Szent Péter-tér 9. 265

## ÜZLETEK.

### Eladó

egy teljesen jól berendezett motoros tűzfűrészelő vállalat biztos megrendelő körrel 5 géppel, baltával az üzlethez tartozó kocsiakkal, lovakkal, gépszinnel és a bérlet átruházásával. Betanított emberek is rendelkezésére vannak. Érdeklődőknek díjtalan felvilágosítást nyújt, adásvételi közvetítő iroda Arad, Téli-u. 4/d. 817

### Egy kevésbé használt,

majdnem új fűszerüzlet-berendezés szab d kézből jutányos áron eladó C m a kiadóban. 862

### Kisebb fűszer üzletek

családi okok miatt eladó. Bővebbet Schwartz Pálnál Kávé és Teabehozatal üzletben, Dák Ferenc-utca 29. 805

### Eladó!

Egy jó berendezésű 28 év óta fennálló lakatosműhely 25—30 munkatárs részére az összes előfordulható munkákhoz bőséges szerszámmal, motorerőre, többféle tömegmunkára is berendezve, központban lévő házzal együtt eladó. Esetleg más iparág folytatására is igen alkalmas hely. Részletes felvilágosítást levélben vagy szóbelileg díjtalanul nyújt „Adásvételi közvetítő iroda” Arad, Téli-u. 4d. 814

## ALKALMAZÁST KERES.

### Intelligens

magyar ajku urileány háztartásba vagy gyermekek mellé ajánlkozik. Szíves megkereséseket „Szorgalmas” jelígre továbbít a kiadóhivatal. 858

### Varrónő

házi és utcai ruhát háiban, vagy saját lakásán jutányos áron varr. Kívánatra vidékre is megy. Cim Kubát Paula, Péter-ut 7. sz. 858

### Gyakorlott varrónő

házakhoz ajánlkozik, kívánatra vidékre is elmegyek. Naphegyi Mihályné, Szent Pál 10. 812

## INGATLAN.

### Eladó

egy jól jövedelmező ház mely 11 százalékos jövedelmez, a vételhez 8.000 kor. szükséges, a hiányzó összeget az eladó tulajdonos adja, 6 százalékkal. Varjassy Lajos-utca 119. sz. 849

### Séga

Koszoru u. 20. számú ház szabadkézből eladó. 847

### Mondoriakon

egy cementárnyagár egész berendezés, u. m.: kutgyűrű, hidevövek és hidfejek, vályúk, cölöpök, tetőcserép és lap készítéshez szükséges gépek és formák, ugyancsak az egész készáru készlet minden elfogadható ártért eladó. Tudakozódni lehet ott Édes Sándornál, Mondoriak. 861

### Eladó

Aradmegye Csermő határában a Glatz-pusztán 80 kis hold szántó-föld tanyával, melyből 22 hold már buzával van bevetve. Olcsó amortizációs kölcsönrel van megterhelve s így körülbelül 5000 korona tökével is átvehető. Részletes felvilágosítást levélben vagy szóbelileg díjtalanul nyújt „Adásvételi közvetítő iroda” Arad, Téli-u. 4d. 841

### Teleki utca 9. számú

és Baross Gábor-utca 33. számú ház jutányos ár mellett kevés készpénzzel eladó. Cima a kiadóban. 851

### Eladó!

Arad főközlekedési vonalán, közel az állomáshoz egy emeletes ház melléképületekkel, tekintélyes beépítetlen területtel, hol évtizedek óta messze vidéken ismert ipartelep van, szállodának, ipartelepnek vagy egyéb oly üzletnek, mely az idegen forgalomra is számít, igen alkalmas hely. Kedvező fizetési feltételek mellett eladó, esetleg bérbeadó. Érdeklődőknek postafordultával díjtalanul teljes felvilágosítást nyújt „Adásvételi közvetítő iroda” Arad, Téli-u. 4d. 841

## VÉTEL ÉS ELADÁS.

### Legjobb porosz

fűtőszén nagyban és kicsinyben kapható Roth József Bőtvös-utca 8. Telefon 82. 864

Matt hálószoba berendezés, teljesen új, olcsón eladó, Bővebbet Angyal-utca 2. sz., a délelőtti órákban.

### Bábi fehér cipők

legcsinosabb, óriási választékban kaphatók 5 koronáért Amerikai Áruházban Dák Ferenc-utca 8. alatt. 6847

### Koks

(pirszén) nagyban és kicsinyben legolcsóbban kapható Roth József Bőtvös-utca 8. Telefon 82. 864

## KÜLÖNFÉLE.

### Boldogtalan anya;

kinek férje elméjében megzavarodott s beteges a kórházban fekszik, felkéri azon nemes jó szívű adakozókat szíveskednének öt valamint négy apró gyermekét némi segélyben részesíteni, a segélyeket ezen lap kiadóhivatalához beküldeni, melyért hálás köszönetet mond egy saját, mint gyermekel nevében.

### Pompás,

anyha, lugmentes igen finem beleváló szappan darabonként 10 fillér, 3 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 3 darab legfinomabb tejés olaj szappan 50 fillér, 3 darab pompás illatu virág szappan 50 fillér 3 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 1.20. Földes Kelemennél Arad. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 1234

## Esrek

áldják a „Kárpátiát”, mert a legmakacsabb köhögést 3—4 nap alatt megszünteti. A „Kárpátiát” páratlan asztma, rekedtség, fűadás, gége-, tüdő- és gyomorbetegségeknél. Ellentáll influenza és szamárhurutnál. Tápereje mesés, izo igen kellemes, a csecsemők is élvezettel szedik be. Hatása egész biztos. 850 grammos üveg 3 korona, 700 grammos füveg 5 korona. Honos Viktor, Brassó, Kolostor-u. 16. 366

### Pormentes faszén

vasalásra kapható Roth József Bőtvös-utca 8. Telefon 82. 864

### Csak urakat

érdekelhet hogy, megszünt a fertőzés veszélye, mióta a Filiantrag forgalomba került. Ára 1 korona 80 fillér. Főraktár: Hehs Vilmos gyógyszer-tára a Szent-Istvánban Arad, Batthyány utca. Összes készítményeink G. Földes Kelemen gyógyszer-tárában is kaphatók 812

### Diamant Jónő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (polgári iskolával szemben) épület- és díszmű bádagos munkákat legjutányosabban készíti egy helyben, mint vidéken. 812

## Tekozarok

# Bér-autók

Telefonszám 816

Szolgálat: reggel 6 óráig éjjel 12 óráig. Garage: Dák Ferenc-utca 8. sz.

Válódó angol sport, vadász, valamint modern katonatiszti, vasutas és egyéb

# sapkákat

ajánl: Schäffer Henrik

Aradi Elő Szapkaékesítő vállalat Arad, Andrásy-tér (Bly-bány) Telefon 208. sz.

# Eladó ékszer-üzlet!

Minden egyes órára vagy óra bármilyen elfogadható olcsó áron lesz előkészítve egy-egy kint vagy egyenre

# Zinner Vilmos

művészi és ékszerész ARAD, Ferray-utca gróf Hunyady-palota.

Porosz kocka

D1/5

Házi és ipari célra

I. rendű száraz

**Köszén**  
**Koksz**  
**Bükk-faszén**  
**Aprított tüzifa**



# ALTMANN EDE

szénraktár

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

pentos súlyban házhoz szállítva ajánl

# GRÓF ŽELEŇSKI RÓBERT

zimbrói erdőkezelőség aradi faraktára ajánl mindennemű I. és II. osztályu

## száraz tűzifát

a legtömörebb erdei öleken kirakva. Továbbá I. rendű száraz szőlőkarót úgy kicsinyben, mint waggonrakományokban, legjutányosabb áron. Mindennemű tűzifa waggonszámra is kapható.

274

**Faraktár: Nagyváradi-ut 12.** Megrendelhető telefonon: **259., 646.** és **810.** számoknál. Fuvarosokról és favágókról szintén gondoskodva van.



Hogy én azt nem tudtam!

hogy a legjobb

TEAK-<sup>és</sup> RUM<sup>-ot</sup>

VOJTEK-ÉS WEISZ-

nál kell vásárolni!